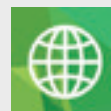

Īpašais ziņojums

**ES atbalsts kokmateriālu
ražotājvalstīm saskaņā ar
FLEGT Rīcības plānu**

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tālrunis +352 4398-1

E-pasts: eca-info@eca.europa.eu
Internets: <http://eca.europa.eu>

Twitter: @EUAuditorsECA
YouTube: EUAuditorsECA

Plašāka informācija par Eiropas Savienību ir pieejama portālā *Europa* (<http://europa.eu>).

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2015. gads

Print	ISBN 978-92-872-2764-5	ISSN 1831-0877	doi:10.2865/853177	QJ-AB-15-011-LV-C
PDF	ISBN 978-92-872-2755-3	ISSN 1977-5717	doi:10.2865/804782	QJ-AB-15-011-LV-N
EPUB	ISBN 978-92-872-2776-8	ISSN 1977-5717	doi:10.2865/32194	QJ-AB-15-011-LV-E

© Eiropas Savienība, 2015. gads
Reproducēšana ir atļauta, ja tiek norādīts avots.

Printed in Luxembourg

Īpašais ziņojums

ES atbalsts kokmateriālu ražotājvalstīm saskaņā ar *FLEGT* Rīcības plānu

(saskaņā ar LESD 287. panta 4. punkta otro daļu)

Eiropas Revīzijas palātas (ERP) īpašajos ziņojumos tiek atspoguļoti rezultāti, kas iegūti atsevišķu budžeta jomu vai vadības aspektu lietderības un atbilstības revīzijās. ERP atlasa un izstrādā šos revīzijas uzdevumus tā, lai tiem būtu pēc iespējas lielāka ietekme, konkrēti, tiek ņemts vērā risks, kādam pakļauta lietderība vai atbilstība, attiecīgo ienākumu vai izdevumu apjoms, paredzami notikumi, kā arī politiskās un sabiedrības intereses.

Šo lietderības revīziju veica ERP locekļa *Karel Pinxten* vadītā III apakšpalāta, kura revidē ārējo darbību izdevumu jomas. Revīziju vadīja ERP loceklis *Karel Pinxten*, un tajā piedalījās šādi darbinieki: locekļa biroja vadītājs *Gerard Madden* un biroja atašējs *Mila Strahilova*, nodaļas vadītājs *Gérald Locatelli*, revidentu grupas vadītājs *Piotr Zych*, galvenais revidents *Ruurd de Jong*, revidente *Laetitia Cadet* un revidents *Peter Kovacs*.

No kreisās uz labo: *G. Madden*, *R. de Jong*, *K. Pinxten*, *M. Strahilova*, *P. Zych*, *G. Locatelli*.

Punkts

Glosārijs un abreviatūras

I–VI **Kopsavilkums**

1–9 **Ievads**

1–3 **Nelikumīga mežizstrāde – pasaules mēroga problēma**

4–9 **FLEGT kā ES reakcija**

10–12 **Revīzijas tvērums un pieeja**

13–56 **Apsvērumi**

13–34 **FLEGT atbalsts kokmateriālu ražotājvalstīm nebija pietiekami labi izstrādāts un mērķtiecīgi novirzīts**

14–18 **Komisija noteica plašu iespējamo pasākumu klāstu**

19–26 **Komisija neizstrādāja pienācīgu darba plānu**

27–34 **Komisija skaidri nenoteica savas palīdzības prioritātes**

35–56 **ES atbalsts kokmateriālu ražotājvalstīm nebija pietiekami efektīvs**

36–43 **Galvenie pārbaudītie projekti bija problemātiski**

44–52 **Virzība uz licencēšanu ir lēna**

53–56 **Uzraudzības un ziņošanas procedūras bija neapmierinošas**

57–59

Secinājumi un ieteikumi

I pielikums. *FLEGT*, mežu pārvaldības un ar tirdzniecību saistītu programmu īstenošana no 2003. līdz 2013. gadam

II pielikums. Revīzijā pārbaudīto projektu saraksts

III pielikums. Pārbaudīto projektu novērtējumu un *ROM* saraksts

IV pielikums. *Transparency International* korupcijas uztveres indekss (2007.–2013. g.)

Komisijas atbilde

ASI: attīstības sadarbības instruments

ĀKK: Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu grupa

BPN: brīvprātīgs partnerattiecību nolīgums

EAF: Eiropas Attīstības fonds

EAF ir galvenais instruments, ar kuru Eiropas Savienība sniedz palīdzību sadarbībai attīstības jomā ĀKK valstīm un aizjūras zemēm un teritorijām (AZT). Partnerattiecību nolīgums, kas 2000. gada 23. jūnijā Kotonū tika noslēgts uz 20 gadiem ("Kotonū nolīgums"), ir spēkā esošais regulējums Eiropas Savienības attiecībām ar ĀKK valstīm un AZT. Tā galvenais mērķis ir samazināt un ar laiku izskaust nabadzību.

EFI: Eiropas Meža institūts

EKPI: Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instruments

ES FLEGT: Eiropas Savienības meža tiesību aktu ieviešana, pārvaldība un tirdzniecība

EUTR: Eiropas Savienības Kokmateriālu regula

FAO: Apvienoto Nāciju Organizācijas Pārtikas un lauksaimniecības organizācija

GIZ: *Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit GmbH* (Vācijas Starptautiskās sadarbības aģentūra)

ĢD DEVCO: Starptautiskās sadarbības un attīstības ģenerāldirektorāts

Tas īsteno plašu Komisijas ārējās palīdzības instrumentu klāstu, ko finansē no Eiropas Attīstības fondiem un vispārējā budžeta.

MVU: mazie un vidējie uzņēmumi

NVO: nevalstiskās organizācijas

REDD+: atmežošanas un mežu degradācijas radīto emisiju samazināšana

Ar ANO programmu "Atmežošanas un mežu degradācijas radīto emisiju samazināšana" ("REDD") nosaka mežos uzkrātā oglekļa finansiālo vērtību un piedāvā stimulus jaunattīstības valstīm, lai tās samazinātu atmežošanas radītās emisijas un veiktu ieguldījumus mazoglekļa risinājumos, kas veicina ilgtspējīgu attīstību. Programma "REDD+" attiecas ne tikai uz atmežošanu un mežu degradāciju, bet arī uz mežu saglabāšanu, ilgtspējīgu pārvaldību un oglekļa krājumu palielināšanu mežos.

ROM: uz rezultātiem vērsta uzraudzība

ROM sistēmu 2000. gadā izveidoja Starptautiskās sadarbības un attīstības ģenerāldirektorāts, lai stiprinātu attīstības palīdzības uzraudzību, novērtēšanu un pārredzamību. Tās pamatā ir īsi un mērķtiecīgi novērtējumi, ko uz vietas veic ārējie eksperti.

SVLK: *Sistem Verifikasi Legalitas Kayu* (Indonēzijas kokmateriālu likumības nodrošināšanas sistēma)

Vides ĢD: Vides ģenerāldirektorāts

VSD: valsts stratēģijas dokuments

I

Nelikumīga mežizstrāde un nelikumīgi iegūtu kokmateriālu tirdzniecība ir ilglaicīgas problēmas, kaut gan jau kopš 1990. gadu beigām tiek veikti starptautiska mēroga pasākumi, lai tās novērstu. Tās rada kaitējumu videi un samazina bioloģisko daudzveidību, negatīvi ietekmē to cilvēku iztiku, kuri ir atkarīgi no meža resursiem, kropļo tirgu, veicina korupciju un grauj tiesiskumu un labu pārvaldību.

II

Komisija 2003. gadā iesniedza priekšlikumu ES Rīcības plānam meža tiesību aktu ieviešanai, pārvaldībai un tirdzniecībai (*FLEGT*), lai risinātu nelikumīgas mežizstrādes un ar to saistītas tirdzniecības problēmu. *FLEGT* iniciatīvas mērķis ir samazināt nelikumīgas mežizstrādes apjomu pasaulē, atbalstot mežu pārvaldību kokmateriālu ražotājvalstīs un samazinot nelikumīgi iegūtu kokmateriālu patēriņu ES. Rīcības plāna pamatā ir divpusējs nolīgums starp ES un koksnes eksportētājvalsti – *FLEGT* brīvprātīgs partnerattiecību nolīgums (BPN), kas paredz, ka attiecīgā valsts drīkst tirgot tikai likumīgi iegūtus koka izstrādājumus. Saskaņā ar šiem nolīgumiem eksportētājvalstīs izstrādā kokmateriālu likumības pārbaudes sistēmas un, ja vajadzīgie nosacījumi ir izpildīti, drīkst izsniegt *FLEGT* licences.

III

Palāta pārbaudīja, vai Komisija ir labi pārvaldījusi atbalstu kokmateriālu ražotājvalstīm, kas sniegts saskaņā ar ES *FLEGT* Rīcības plānu, lai risinātu nelikumīgas mežizstrādes problēmu. Palāta secina, ka Komisija šo atbalstu pietiekami labi nepārvaldīja.

IV

FLEGT atbalsts nebija pietiekami labi izstrādāts un mērķtiecīgi novirzīts. Komisijas izveidotais *FLEGT* Rīcības plāns bija novatorisks, un tajā tika norādīti iespējamie pasākumi. Tomēr Komisija neizstrādāja pienācīgu darba plānu ar skaidriem mērķiem, atskaites punktiem un tam īpaši paredzētu budžetu. Lai gan iniciatīvas pašā sākumā to visu sagatavot būtu grūti, tās pirmajos gados to vajadzēja izdarīt. Palīdzības piešķiršanā netika ņemti vērā skaidri kritēriji, un atbalsta ietekmi vājināja iesaistīto valstu lielais skaits. Regula, kas aizliedz nelikumīgi ražotu kokmateriālu importu ES (*EUTR*) un kas 2003. gada Rīcības plānā tika minēta kā viena no iespējamajiem pasākumiem, joprojām nav pilnībā īstenota.

V

ES atbalsts kokmateriālu ražotājvalstīm nebija pietiekami efektīvs. Galvenie pārbaudītie projekti, kuru mērķis bija uzlabot valsts pārvaldes iestāžu spējas, nebija veiksmīgi. Lai gan daudzi īstenotie projekti sekmēja to, ka uzlabojās informētība par nelikumīgas mežizstrādes jautājumiem un tika atbalstītas pilsoniskās sabiedrības organizācijas, tos bieži vien piemeklēja problēmas. Kopš Rīcības plāna iesniegšanas ir pagājuši jau 12 gadi, un, lai gan interese par BPN ir bijusi liela, neviena *FLEGT* licencēšanas sistēma vēl nedarbojas un visi tam sekojošie ieviešanas termiņi ir nokavēti. Progresa uzraudzība nav bijusi pietiekama – īpaši sakarā ar pārskatatbildības sistēmas trūkumu –, un arī ziņošana par progresu ir bijusi neapmierinoša.

VI

Šajā ziņojumā ir sniegti vairāki ieteikumi iniciatīvas turpmākās pārvaldības uzlabošanai.

Nelikumīga mežizstrāde – pasaules mēroga problēma

01

Nelikumīga mežizstrāde un nelikumīgi iegūtu kokmateriālu tirdzniecība ir ilglaicīgas problēmas, kaut gan jau kopš 90. gadu beigām tiek veikti starptautiska mēroga pasākumi, lai tās novērstu. Tās rada kaitējumu videi un samazina bioloģisko daudzveidību, negatīvi ietekmē to cilvēku iztiku, kuri ir atkarīgi no meža resursiem, kropļo tirgu, veicina korupciju un grauj tiesiskumu un labu pārvaldību. Tās liedz valstu valdībām gūt ienākumus no dabas resursiem, tādējādi kavējot dažu pasaules nabadzīgāko valstu ilgtspējīgu attīstību.

02

Nelikumīga mežizstrāde un tirdzniecība ir kokmateriālu ieguve, transportēšana, pirkšana vai pārdošana, pārkāpjot valsts tiesību aktus. To, kas ir "nelikumīgs", nosaka konkrētajā valstī spēkā esošie tiesību akti.

03

Tā kā attiecīgās darbības ir nelikumīgas, šādas mežizstrādes apjomus izmērīt ir grūti. Tiek lēsts, ka nelikumīgi iegūtu kokmateriālu vērtība sasniedz līdz pat 100 miljardiem USD gadā¹, taču šāda veida aplēses ievērojami atšķiras. Tomēr ir plaši atzīts, ka nelikumīga mežizstrāde ir endēmiska problēma daudzās lielās ražotājvalstīs, it īpaši tajās, kur ir izplatīta korupcija un ir viegli piekļūt tirgum.

FLEGT kā ES reakcija

04

Atbildot uz pasaules mērogā paustajām bažām² par nelikumīgas mežizstrādes un ar to saistītās kokmateriālu tirdzniecības negatīvo ietekmi, Komisija 2003. gadā iesniedza priekšlikumu ES Rīcības plānam meža tiesību aktu ieviešanai, pārvaldībai un tirdzniecībai (*FLEGT*)³. *FLEGT* mērķis ir samazināt nelikumīgas mežizstrādes apjomu pasaulē, atbalstot mežu pārvaldību kokmateriālu ražotājvalstīs un ierobežojot nelikumīgi iegūtu kokmateriālu importu ES. Tas ir pasākumu kopums, kas paredzēts, lai risinātu nelikumīgas mežizstrādes un tirdzniecības jautājumus gan piedāvājuma, gan pieprasījuma aspektā (sk. **1. izcēlumu**). Padome atzinīgi novērtēja Rīcības plānu kā pirmo soli, lai sadarbībā ar patērētājvalstīm, ražotājvalstīm, privāto sektoru un citām ieinteresētajām personām saskaņoti risinātu aktuālus nelikumīgas mežizstrādes un ar to saistītās tirdzniecības jautājumus⁴. 2005. gadā tā pieņēma regulu, ar ko izveido *FLEGT* licencēšanas sistēmu noteiktu koka izstrādājumu importam no valstīm, kuras ar ES noslēdz brīvprātīgu partnerattiecību nolīgumu⁵.

- 1 UNEP, Interpols, "Green Carbon, Black Trade: Illegal Logging, Tax Fraud and Laundering in the World's Tropical Forests. A Rapid Response Assessment" [Zaļais ogleklis, melnais tirgus: nelikumīga mežizstrāde, nodokļu nemaksāšana un nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšana pasaules tropu mežos. Ātrās reaģēšanas novērtējums], 2012. gads.
- 2 Starptautiska mēroga rīcību, kas vērsta pret nelikumīgu mežizstrādi, veicināja 1998. gada maijā uzsāktā G8 Rīcības programma mežu jomā. G8 diskusiju rezultātā tika rīkotas vairākas konferences par meža tiesību aktu ieviešanu un pārvaldību (*FLEG*), ko koordinēja Pasaules Banka un kas notika Austrumāzijā (Bali, 2001. gads), Āfrikā (Jaunde, 2003. gads) un Eiropā (Sanktpēterburga, 2005. gads). Tajās piedalījās valdības, nozares pārstāvji, NVO un pētnieki ar mērķi izveidot ražotājvalstu un patērētājvalstu sadarbības sistēmas.
- 3 COM(2003) 251 final, 21.5.2003., "Meža tiesību aktu ieviešana, pārvaldība un tirdzniecība (*FLEGT*) – priekšlikums ES Rīcības plānam".
- 4 Padomes secinājumi 2003/C 268/01 (OV C 268, 7.11.2003., 1. lpp.).
- 5 Padomes Regula (EK) Nr. 2173/2005 par *FLEGT* licencēšanas sistēmas izveidi kokmateriālu importam Eiropas Kopienā (OV L 347, 30.12.2005., 1. lpp.).

ES FLEGT Rīcības plāna saturs

“FLEGT Rīcības plāna pasākumi, kuru mērķis ir palielināt patērētāju pieprasījumu pēc pārbaudītiem, likumīgi ražotiem kokmateriāliem: a) mudināt ES privāto sektoru pieņemt iepirkuma politiku, lai nodrošinātu, ka attiecīgajās piegādes ķēdēs nonāk tikai likumīgi iegūti kokmateriāli (...); b) mudināt ES dalībvalstis pieņemt publiskā iepirkuma politiku, kas paredz visu piegādāto kokmateriālu likumības pārbaudi (...); c) izpildot ES Kokmateriālu regulas prasības, nepieļaut nelikumīgi iegūtu kokmateriālu iekļūšanu ES tirgū (...); d) pieņemt pasākumus, lai nepieļautu ieguldījumus tādās darbībās, kas veicina nelikumīgu mežizstrādi. (...)

Rīcības plānā ir ietverti šādi pasākumi, kuru mērķis ir atbalstīt jaunattīstības valstis likumīgi ražotu kokmateriālu piegādes spēju veidošanā: a) sniegt tehnisku un finansiālu ES atbalstu pārvaldības uzlabošanā un valsts un nevalstisko dalībnieku spēju veidošanā; b) pamatojoties uz divpusējiem tirdzniecības nolīgumiem – brīvprātīgiem partnerattiecību nolīgumiem, atbalstīt kokmateriālu ražotājvalstis to centienos apkarot nelikumīgu mežizstrādi, nepieļaujot nelikumīgi iegūtu kokmateriālu iekļūšanu ES tirgū.”

Avots: <http://www.euflegt.efi.int/documents/10180/118682/Introduction%20to%20FLEGT>

05

Rīcības plāna pamatā ir divpusējs nolīgums starp ES un koksnes eksportētājvalsti – FLEGT brīvprātīgais partnerattiecību nolīgums (BPN), kas paredz, ka abas puses drīkst tirgot tikai likumīgi iegūtus koksnes izstrādājumus. Saskaņā ar šiem nolīgumiem eksportētājvalstis izstrādā kokmateriālu likumības pārbaudes sistēmas. Ja Komisija konstatē, ka prasības ir izpildītas, valstīm ir tiesības pieteikties FLEGT licences saņemšanai. Piemērs procedūrām, kas vajadzīgas, lai iegūtu licenci un tai sekojošo eksporta atļauju, ir aprakstīts Rīcības plānā (sk. **2. izcēlumu**). Praksē vairākums partnervalstu nolēma savas turpmākās licencēšanas sistēmas piemērot kokmateriāliem, kas tiek eksportēti ne tikai uz ES, bet arī citiem tirgiem, un kokmateriāliem, kas paredzēti iekšējam patēriņam.

Piemērs procedūrām, kas vajadzīgas BPN paredzētajai kokmateriālu likumības apliecināšanai

1. solis: FLEGT partnervalsts izraugās akreditācijas struktūru, kurai ir tiesības nozīmēt iestādes, kas apliecina koksnes izstrādājumu likumību.

2. solis: FLEGT partnervalsts ieceļ neatkarīgu uzraudzītāju un izveido pārredzamu strīdu izšķiršanas mehānismu.

3. solis: Eiropas Komisija apstiprina, ka piedāvātā sistēma ir uzticama, lai pārbaudītu, vai kokmateriāli ir iegūti likumīgi.

4. solis: Par likumīgi iegūtiem kokmateriāliem tiek izsniegti sertifikāti, tādējādi muitas iestādes var dot atļauju likumīgo sūtījumu eksportam. (..)

5. solis: Eksporta atļauja, kas apliecina likumīgu iegūvi, tiek sagatavota Kopienas ostā, kur kokmateriālus deklarē laišanai brīvā apgrozībā ES un kur tos pārbauda dalībvalsts muitas iestādes, pamatojoties uz pirmsnosūtīšanas paziņojumā sniegto sūtījuma aprakstu. (..)

6. solis: Deklarāciju par laišanu brīvā apgrozībā Eiropas Savienībā muita pieņem tikai tadā gadījumā, ja kokmateriālu kravai ir pievienota vajadzīgā eksporta atļauja."

Avots: COM(2003) 251 final, 13. lpp.

06

Komisija kopā ar ES dalībvalstīm finansīli un tehniski atbalsta partnervalstis mežu pārvaldības uzlabošanā un tādu sistēmu izveidē vai uzlabošanā, ko izmanto, lai pārbaudītu atbilstību šo valstu tiesību aktu prasībām. FLEGT komponents "Atbalsts kokmateriālu ražotājvalstīm" ietver:

- a) atbalstu politikas reformas procesiem, efektīvu tiesību aktu izveidei un procedūru vienkāršošanai, aizsargājot no meža resursiem atkarīgās kopienas un integrējot tās mežu aizsardzības sistēmās;
- b) palīdzību drošu uzraudzības un izsekojamības sistēmu izveidē, lai likumīgo ražošanu nošķirtu no nelikumīgās, sekotu līdz kokmateriālu plūsmai no ieguves vietas uz pārstrādes rūpnīcām un ostām un pēc tam līdz patērētāju tirgum un veicinātu lielāku informācijas pārredzamību meža nozarē;
- c) atbalstu plašām pārvaldības reformām, uzlabojot spējas, it īpaši tiesu iestādēs, policijā vai militārajā jomā, lai efektīvāk cīnītos pret korupciju, vāktu pierādījumus par noziegumiem pret vidi un sagatavotu lietas iesniegšanai tiesā.

07

Šim nolūkam ES nodrošina finansējumu no EAF un vispārējā budžeta. Ir aprēķināts, ka laikposmā no 2003. līdz 2013. gadam *FLEGT* atbalsta veidā 35 valstīm ir piešķirti kopumā 300 miljoni EUR⁶ (sk. *I pielikumu*).

08

Ar *FLEGT* Rīcības plānu saistītos pasākumus Komisijā īsteno Starptautiskās sadarbības un attīstības ģenerāldirektorāts (ĢD *DEVCO*) un Vides ģenerāldirektorāts (Vides ĢD). Starptautiskās sadarbības un attīstības ģenerāldirektorāts (ĢD *DEVCO*) atbild par tā *FLEGT* finansējuma pārvaldīšanu, kas paredzēts trešām ražotājvalstīm. Tas īsteno attīstības sadarbības programmas un slēdz BPN ar ĀKK valstīm, kā arī ar Gajānu un Hondurasu. Vides ĢD slēdz BPN ar Āzijas valstīm, atbild par Eiropas Savienības Kokmateriālu regulu (*EUTR*), par politisko dialogu vides jomā ar valstīm, kas gan ražo kokmateriālus, gan tos patērē (piemēram, Ķīna, Brazīlija, Krievija, ASV, Japāna) un par daudzpusēju dialogu. Abi ģenerāldirektorāti ir kopīgi atbildīgi par Latīņamerikas valstīm.

09

Komisija uzticēja Eiropas Meža institūtam (*EFI*) un Apvienoto Nāciju Organizācijas Pārtikas un lauksaimniecības organizācijai (*FAO*) dažus konkrētus pasākumus, kas paredzēti partnervalstu darbības atbalstam *FLEGT* Rīcības plāna ietvaros. *EFI* savās telpās uzņem un pārvalda ES *FLEGT* instrumentu, kas ir 2007. gadā izveidots vairāku līdzekļu devēju trasta fonds. Tas sniedz atbalstu valstīm (galvenokārt tehnisku palīdzību valdībām un citām ieinteresētajām personām), veic pētījumus un izplata informāciju par *FLEGT*. *FAO* īsteno ĀKK *FLEGT* atbalsta programmu, kuras galvenais mērķis sākotnēji bija veicināt *FLEGT* procesu ĀKK valstīs.

6 Izņemot nozares budžeta atbalsta piešķirumus. Budžeta atbalsta piešķirumi attiecas uz meža politikas jautājumiem, bet tie nav obligāti saistīti ar *FLEGT*. Nav atzītas metodes, kā palīdzību attiecināt uz konkrētām jomām.

10

Palāta pārbaudīja, vai Komisija ir labi pārvaldījusi kokmateriālu ražotājvalstīm sniegto atbalstu saskaņā ar ES *FLEGT* Rīcības plānu, lai risinātu nelikumīgas mežizstrādes problēmu. Revīzijas uzmanības centrā bija divi galvenie jautājumi:

- a) vai *FLEGT* atbalsts bija labi izstrādāts un mērķtiecīgi novirzīts?
- b) Vai *FLEGT* atbalsts bija efektīvs?
- d) divu BPN parakstījušo saņēmējvalstu (Indonēzija un Kamerūna) apmeklējumus, kuru laikā tika izskatīta BNP procesa virzība un padziļināti pārbaudīti desmit projekti (sk. **II pielikumu**);
- e) uz rezultātiem vērstas uzraudzības (*ROM*) sistēmas konstatējumu pārbaudi un 35 projektu izlases programmu novērtējumus (sk. **III pielikumu**).

11

Revīzija aptvēra kokmateriālu ražotājvalstīm sniegto Komisijas atbalstu no EAF un vispārējā budžeta visā ES *FLEGT* Rīcības plāna piemērošanas periodā, t. i., no 2003. līdz 2014. gadam.

12

Revīzija tika veikta no 2014. gada augusta līdz decembrim, un tā ietvēra:

- a) *FLEGT* stratēģijas dokumentu un attiecīgo ziņojumu par kokmateriālu tirdzniecības modeļiem un nelikumīgu mežizstrādi analīzi;
- b) pārbaudi par finansējuma piešķiršanu mērķiem, valstīm un projektiem;
- c) Komisijas ĢD *DEVCO* un Vides ĢD amatpersonu, *EFI* un dalībvalstu, starptautisku organizāciju un to Eiropas NVO pārstāvju, kas aktīvi darbojas vides un meža aizsardzības jomā, iztaujāšanu;

FLEGT atbalsts kokmateriālu ražotājvalstīm nebija pietiekami labi izstrādāts un mērķtiecīgi novirzīts

13

Palāta pārbaudīja,

- vai ES atbalsts bija saistīts ar pamatotu vajadzību novērtējumu un Komisija pareizi noteica iespējamus pasākumus,
- vai ES atbalsts tika pienācīgi plānots un
- vai tika pienācīgi noteiktas finansējuma prioritātes.

Komisija noteica plašu iespējamo pasākumu klāstu

14

Ar *FLEGT* Rīcības plānu tiek novatoriski risināta nelikumīgas mežizstrādes un tirdzniecības ilglaicīgā problēma. Rīcības plānā apvienoti tirdzniecības stimuli, kas izpaužas kā partnervalstu ražotāju vieglāka piekļuve ES kokmateriālu tirgum, un palīdzība attīstības jomā gan valdībām, gan arī pilsoniskajai sabiedrībai. Partnervalstīm ir jānodrošina saskaņoti tiesību akti mežsaimniecības nozarē, jāievieš izsekojamības un licencēšanas sistēmas un jāizveido kontroles sistēmas, kas darbojas dažādos līmeņos. Turklāt *FLEGT* Rīcības plānā ir paredzēts izstrādāt vairākus ar pieprasījumu saistītus pasākumus, kuru mērķis ir stiprināt ražotājvalstīs veikto darbību ietekmi. Ir paredzēts arī starptautisks politikas dialogs, lai veicinātu *FLEGT* galveno mērķu sasniegšanu.

15

ES Rīcības plāna ietekmes novērtējumā⁷ ir analizēta iespējamā ietekme, ko radītu kokmateriālu licencēšanas sistēmas ieviešana partnerībā ar kokmateriālu ražotājvalstīm⁸. Šajā pētījumā ir analizēti galvenie faktori, kas veicina nelikumīgu mežizstrādi. Tajā aplūkota vispārējā piedāvāto risinājumu ekonomiskā, vides un sociālā ietekme, kā arī juridiskie un institucionālie aspekti gan Eiropas Savienībā, gan arī potenciālajās partnervalstīs. Pētījumā ir arī analizēts risks, kas varētu mazināt iespējamo pasākumu efektivitāti⁹.

16

Ietekmes novērtējumā ir aplūkoti trīs galvenie nelikumīgas mežizstrādes problēmas risinājumi. Divpusējais risinājums, noslēdzot BPN ar atsevišķām valstīm, tika uzskatīts par labāko līdzekli, kā rīkoties ātri un elastīgi. Daudzpusēja sistēma, tostarp iespējama starptautiskais nolīgums, kas teorētiski ir efektīvākais risinājums, tika uzskatīts par nereālu. Trešo risinājumu – vienpusēju aizliegumu nelikumīgi iegūtu kokmateriālu laišanai ES tirgū – Komisija uzskatīja par mazāk pieņemamu nekā BPN, kuru pamatā ir partnerattiecības ar kokmateriālu ražotājvalstīm. Komisija nolēma šo risinājumu plašāk analizēt vēlākā posmā.

- ⁷ "Impact Assessment of the EU Action Plan for Forest Law Enforcement, Governance and Trade (FLEGT)" [ES Rīcības plāna meža tiesību aktu ieviešanai, pārvaldībai un tirdzniecībai (*FLEGT*) ietekmes novērtējums], Eiropas Komisija, Attīstības ģenerāldirektorāts (2004. gads).
- ⁸ "Proposal for a Council Regulation concerning the establishment of a voluntary FLEGT licensing scheme for imports of timber into the European Community" [Priekšlikums Padomes regulai par brīvprātīgas *FLEGT* licencēšanas sistēmas izveidi kokmateriālu importam Eiropas Kopienā], SEC(2004) 977, 20.7.2004.
- ⁹ Pētījumā ir norādīts risks, kas saistīts ar nelikumīgi iegūtu kokmateriālu plūsmas iespējamo novirzīšanu uz citiem, "mazāk stingriem" tirgiem, tādiem kā Ķīna un Japāna, un atzīts, ka Rīcības plāna iespējamā efektivitāte ir ierobežota, it īpaši valstīs, kuru kokmateriālu eksporta apjoms uz ES ir neliels.

17

Komisija nolēma ieviest pirmo – divpusējo risinājumu. Tā atzina ar šo pieeju saistītās problēmas, it īpaši valstīs ar ierobežotām pārvaldības spējām, kur Rīcības plāna īstenošana ir jāapvieno ar būtisku spēju veidošanu un institucionālo stiprināšanu¹⁰.

18

Komisija pareizi norādīja galvenās jomas, kurās varētu būt vajadzīgs līdzekļu devēju atbalsts, lai efektīvi īstenotu BPN, tostarp meža un vides politikas reformu, uzraudzības, izsekojamības un licencēšanas sistēmas izveidošanu un spēju veidošanu dažādās nozarēs (sk. 6. punktu).

Komisija neizstrādāja pienācīgu darba plānu

19

ES *FLEGT* Rīcības plānam trūkst dažu pienācīga rīcības plāna pamatelementu¹¹. Tajā nav noteikti konkrēti darbības mērķi ar attiecīgajiem rādītājiem, nav laika grafika ar konkrētiem atskaites punktiem un nav izveidota skaidra uzraudzības sistēma. Tāpēc tā progresu un sasniegtos rezultātus ir ļoti grūti novērtēt. *EFI* sagatavotajā *FLEGT* Rīcības plāna progresa ziņojumā par 2003.–2010. gadu ir norādīts: “Rīcības plāns ir vairāk nekā politikas izklāsts, bet bez atskaites punktiem un mērķiem to nevar īsti uzskatīt par stratēģiju.”¹²

20

Uzsākot Rīcības plānu, tika uzskatīts, ka tas ir ilgtermiņa procesa sākums. Tomēr plānotie pasākumi, konkrēti mērķi un grafiks, kas jāievēro, bija jāizstrādā jau pirmajos gados. Ir pagājuši 12 gadi, un *FLEGT* Rīcības plānam joprojām trūkst skaidri noteiktu mērķu, kas jāsasniedz noteiktā laikā, izmantojot konkrētus finanšu instrumentus.

21

Rīcības plānam nav skaidri noteikta un īpaši paredzēta budžeta. Attīstības sadarbības pasākumi tiek finansēti no dažādiem avotiem, t. i., ES vispārējā budžeta un EAF, izmantojot dažādus instrumentus, piemēram, attīstības sadarbības instrumentu (ASI)¹³, tostarp gan divpusējas, gan reģionālas ģeogrāfiskās programmas, kā arī tematiskas programmas, un Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumentu (EKPI)¹⁴.

22

Pilnīgu pārskatu par *FLEGT* projektiem Komisija nebija sagatavojusi. Mežsaimniecības projektu datubāze, ko Komisija bija izveidojusi revīzijas vajadzībām, nesniedza skaidru un pilnīgu priekšstatu par visiem *FLEGT* projektiem. Revīzijas laikā tika konstatēts, ka šī datubāze ir nepilnīga, jo daži projekti tajā ir nepareizi klasificēti kā *FLEGT*, savukārt citi *FLEGT* projekti tajā vispār nav iekļauti¹⁵. Komisija un dalībvalstis nav skaidri definējušas jēdzienu “*FLEGT* projekts” un nav norādījušas, kā sniegt pārskatus par attiecīgo līdzekļu izlietojumu.

10 SEC(2004) 977, 20.7.2004.

11 Rīcības plāns ir tādu pasākumu vai darbību uzskaitījums, kas jāveic, lai veiksmīgi īstenotu stratēģiju. Rīcības plāna trīs galvenie elementi: 1) konkrēti uzdevumi, 2) laika periods un 3) līdzekļu piešķiršana konkrētām darbībām (<http://www.businessdictionary.com/definition/action-plan.html>).

12 *FLEGT* Rīcības plāna progresa ziņojums, *EFI* (2011. gads), 34. lpp. Sk. <http://www.euflegt.efi.int/documents/10180/23029/FLEGT+Action+Plan+Progress+Report+2003-2010/>.

13 Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 18. decembra Regula (EK) Nr. 1905/2006, ar ko izveido finanšu instrumentu sadarbībai attīstības jomā (OV L 378, 27.12.2006., 41. lpp.). Eiropas Parlamenta un Padomes 2014. gada 11. marta Regula (ES) Nr. 233/2014, ar ko izveido finanšu instrumentu sadarbībai attīstības jomā 2014.–2020. gadam (OV L 77, 15.3.2014., 44. lpp.).

14 Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 24. oktobra Regula (EK) Nr. 1638/2006, ar ko paredz vispārējos noteikumus Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumenta izveidošanai (OV L 310, 9.11.2006., 1. lpp.).

15 *FLEGT* Rīcības plāna pirmos novērtējumus ietekmēja arī nepilnīga ziņošana par *FLEGT* darbībām. *EFI* sagatavotajā *FLEGT* progresa ziņojumā par 2003.–2010. gadu ir norādīts, ka “šeit minētās darbības un summas ir jāuztver kā aptuvena norāde par saistībām un pieejamo finansējumu, nevis kā visaptverošs un pilnībā salīdzināms pārskats”.

23

Nelikumīgas mežizstrādes un nelikumīgi iegūtu kokmateriālu tirdzniecības problēmu veiksmīga risināšana bija atkarīga no vairākiem faktoriem, t. i., partnervalstu apņemšanās, vajadzīgo pārvaldības pasākumu izveides un ES un citu lielāko ražotāju un importētāju skaidri pierādītas apņemšanās sadarboties kopīga mērķa labā. Bija arī svarīgi, lai reālu panākumu nodrošināšanai vajadzīgās darbības tiktu veiktas paralēli. *FLEGT* mērķu īstenošana ir lielā mērā atkarīga arī no lielākajām ražošanas, pārstrādes un/vai tirdzniecības valstīm, tādām kā Ķīna, Krievija, Indija, Koreja un Japāna, un no to apņemšanās cīnīties pret nelikumīgu mežizstrādi un nelikumīgi ražotu koksnes izstrādājumu tirdzniecību. Šīs valstis nepiedalījās *FLEGT* licencēšanas sistēmā, un Komisija gadu gaitā ar tām uzsāka divpusējus politikas dialogus. Šīm diskusijām līdz šim ir bijuši dažādi, taču parasti tikai daļēji veiksmīgi rezultāti.

24

Tikai 2007. gadā – četrus gadus pēc Rīcības plāna iesniegšanas – kādā pētījumā tika novērtēta ietekme, ko rada ar pieprasījumu saistītie iespējamie pasākumi¹⁶, kuru mērķis ir nepieļaut nelikumīgi iegūtu kokmateriālu importu vai laišanu ES tirgū. Pētījuma rezultāts bija priekšlikums regulai, ar ko nosaka pienākumus tirgus dalībniekiem, kas ES tirgū laiž kokmateriālus¹⁷.

25

ES Kokmateriālu regula (*EUTR*)¹⁸ galīgajā redakcijā tika pieņemta 2010. gadā un stājās spēkā 2013. gadā. Regulas agrāka pieņemšana – Rīcības plāna sākotnējā posmā – būtu skaidrs apliecinājums tam, ka ES uzņemas vadību cīņā pret nelikumīgi iegūtu kokmateriālu eksportu. Tas būtu arī papildu stimuls valstīm, kuras vēlas piedalīties BPN procesā. Vairāk nekā desmit gadus pēc Rīcības plāna uzsākšanas ES Kokmateriālu regula dažās dalībvalstīs vēl joprojām nav pilnībā īstenota¹⁹. Tas ir negatīvs signāls valstīm, kuras cenšas nodrošināt kokmateriālu eksporta likumību²⁰.

26

Gadu gaitā un it īpaši stājoties spēkā tiesību aktiem, tādiem kā grozījumi Amerikas Savienoto Valstu Leisija likumā (*USA Lacey Act*), Austrālijas Likums par nelikumīgas mežizstrādes aizliegšanu un *EUTR*, dažās privātās sertifikācijas sistēmas aizvien biežāk pārskatīja savus standartus, lai precīzāk ievērotu likumības prasības. Šādas sistēmas sniedz būtisku ieguldījumu *EUTR* paredzēto likumības pārbaudes prasību izpildē²¹. Tomēr tikai trijos BPN (ar Kamerūnu, Kongo Republiku un Centrālāfrikas Republiku) ir paredzēta privāto sistēmu atzīšana par daļu no *FLEGT* licencēšanas procesa, kur šim nolūkam tiek nodrošināts *FLEGT* atbalsts. Ņemot vērā jau kopš *FLEGT* Rīcības plāna uzsākšanas konstatētās grūtības valsts vadītu licencēšanas sistēmu izveidē valstīs, kas saskaras ar šādiem spēju ierobežojumiem, Komisija pietiekami neveicināja sinerģiju starp *FLEGT* un privātajām sertifikācijas sistēmām.

- 16 Komisijas dienestu darba dokuments – Pavaddokuments priekšlikumam Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko nosaka pienākumus tirgus dalībniekiem, kas laiž koksni un koksnes izstrādājumus Kopienas tirgū – letekmes novērtējuma kopsavilkums – Ziņojums par papildu iespējām apkarot nelikumīgu mežizstrādi.
- 17 Bez šādiem noteikumiem ražotāji BPN valstīs būtu neizdevīgākā stāvoklī salīdzinājumā ar ražotājiem citās valstīs. Tiesību aktu prasības un ar tām saistītās izmaksas ražotājiem BPN valstīs parasti ir augstākas nekā ražotājiem valstīs, kas nav noslēgušas BPN.
- 18 Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 20. oktobra Regula (ES) Nr. 995/2010, ar ko nosaka pienākumus tirgus dalībniekiem, kas laiž tirgū kokmateriālus un koka izstrādājumus (OV L 295, 12.11.2010., 23. lpp.). Tās mērķis ir novērst nelikumīgi iegūtu kokmateriālu un koka izstrādājumu tirdzniecību, īstenojot trīs galvenās iniciatīvas: 1) aizliedzot laist ES tirgū nelikumīgi iegūtus kokmateriālus un koka izstrādājumus, kas ražoti no šādiem kokmateriāliem, 2) pieprasot ES tirgotājiem, kas ES tirgū laiž koka izstrādājumus, veikt likumības pārbaudes un 3) paredzot, ka minētajiem tirgotājiem ir jāglabā dokumentācija par saviem piegādātajiem un klientiem.
- 19 Četras dalībvalstis (Grieķija, Spānija, Ungārija un Rumānija) nebija izpildījušas savus pienākumus attiecībā uz ES Kokmateriālu regulas īstenošanu. <http://ec.europa.eu/environment/forests/pdf/EUTR%20implementation%20scoreboard.pdf>.
- 20 *EUTR* 20. panta 2. punkts paredz, ka Komisija 2015. gadā iesniegs ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei par regulas piemērošanu.
- 21 Komisijas 2012. gada 6. jūlija īstenošanas regula (ES) Nr. 607/2012 par sīki izstrādātiem noteikumiem attiecībā uz likumības pārbaudes sistēmu un attiecībā

Komisija skaidri nenoteica savas palīdzības prioritātes

27

Pēc Rīcības plāna pieņemšanas dalībvalstis un Komisija sagatavoja to prioritāro valstu sarakstu, ar kurām tiks rīkota neformāla apspriešanās par šo valstu iespējamo interesi attiecībā uz *FLEGT* sistēmu²². Sarakstā tika iekļauta Kamerūna, Gabona, Kongo Republika, Gana, Krievija, Brazīlija, Papua-Jaungvineja, Indonēzija un Malaizija. Tajā pašā laikā dalībvalstis un Komisija vienojās, ka ES būtu jāpaliek atvērta tirdzniecības sarunām ar visām valstīm, kas izteiktu tādu interesi.

28

Faktiski visas valstis, kas izrādīja interesi par *FLEGT* Rīcības plānu, varēja iesaistīties procesā²³, tostarp vairākas Āzijas un Latīņamerikas valstis, par kurām Komisijas veiktajā ietekmes novērtējumā bija norādīts, ka, ņemot vērā to nelielo tirdzniecības apjomu ar ES, BPN iespējamā ietekme būs ierobežota.

29

Ne finanšu, ne arī cilvēkresursu piešķiršanā Komisija nepamatojās uz tādu kritēriju kopumu, kas varētu sniegt vislabākos rezultātus. Tādi kritēriji kā nelikumīgas mežizstrādes apmērs, tirdzniecības ar ES nozīme, attiecīgo valstu apņemšanās, potenciāls un attīstības vajadzības netika ņemti vērā kā kopums, lai noteiktu resursu izmantošanas prioritātes.

30

Līdz ar to ierobežotais finansiālais un tehniskais atbalsts tika sadalīts starp daudzām valstīm²⁴, lai gan dažās no tām nelikumīgas mežizstrādes problēmas risināšana nebija prioritāra vai bija ļoti maz ticams, ka tās varētu nodrošināt vajadzīgo pārvaldības līmeni, lai isā līdz vidējā termiņā ieviestu licencēšanas sistēmu (sk. **3. izcēlumu**). Tādējādi atbalsts un tā iespējamā ietekme samazinājās.

31

Komisija kopā ar partnervalstu valdībām, gatavojoties BPN sarunām un to laikā, noteica galvenās prasības licencēšanas sistēmu darbībai attiecīgajās valstīs. Šie novērtējumi ietvēra meža politikas un tiesiskā regulējuma pārskatīšanu, apspriešanos ar attiecīgajām ministrijām un citām ieinteresētajām personām, kā arī BPN galveno aspektu analīzi. Prasības tika iekļautas BPN pielikumos. Tajos tika ietverts to jomu saraksts, kurās būtu vajadzīgs atbalsts²⁵, un plānotās darbības²⁶.

32

BPN nav aprakstīts, kā būtu sadalāmi finansēšanas pienākumi starp valdību, Komisiju un citiem līdzekļu devējiem²⁷.

uz pārraudzības organizācijām veikto pārbaudu biežumu un raksturu, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 995/2010, ar ko nosaka pienākumus tirgus dalībniekiem, kas laiž tirgū kokmateriālus un koka izstrādājumus (OV L 177, 7.7.2012., 16. lpp.).

- 22 *FLEGT* līdzekļu devēju koordinācijas 2004. gada 26. februāra *ad hoc* sanāksmes protokols.
- 23 Pašlaik dažādos BPN procesa posmos ir iesaistītas 26 valstis.
- 24 *EFI* progresa ziņojumā par 2003.–2010. gadu ir secināts, ka "pieprasījumi pēc atbalsta BPN jau tagad pārsniedz iespēju uz tiem visiem atbildēt, un dažas dalībvalstis vēlas sadarboties arī ar kaimiņvalstīm (Baltkrieviju, Krieviju un Ukrainu) vai kaimiņreģioniem (Rietumbalkāniem), kas var piedāvāt lielākus tirdzniecības apjomus nekā jaunattīstības valstis tropu reģionos". Sk. *FLEGT* Rīcības plāna progresa ziņojumu par 2003.–2010. gadu, *EFI* (2011. gads), 36. lpp.
- 25 Piemēram, BPN starp ES un Kamerūnas Republiku ietver šādas jomas: a) spēju veidošana, b) komunikācija, c) *FLEGT* izstrādājumu popularizēšana Savienības tirgū, d) vietējā kokmateriālu tirgus uzraudzība, e) industriālizācija, f) BPN ietekmes uzraudzība, g) palīdzība likumības pārbaudes sistēmas ieviešanas uzraudzībā, h) izsekojamības sistēmas modernizācija, i) valsts kontroles sistēmas stiprināšana, j) likumības pārbaudes sistēma, k) *FLEGT* licenču izsniegšanas sistēma, l) neatkarīgas revīzijas struktūras izveide, m) tiesiskā regulējuma reformas, n) papildu finansējuma iespēju izpēte.
- 26 Piemēram, vietējā kokmateriālu tirgus organizēšana vai piemērotas izsekojamības sistēmas izveide.
- 27 BPN ar ĀKK valstīm ir minēta tikai vajadzība lūgt līdzekļus no EAF un citiem mehānismiem, kas tiks norādīti. BPN ar Indonēziju ir minēta iespēja meklēt līdzekļus ES plānošanas pasākumu kontekstā.

33

Projektos, kas tiek īstenoti kopā ar BPN valstu valdībām, ir ņemtas vērā BPN norādītās konkrētās vajadzības, piemēram, kokmateriālu izsekojamības sistēmu un licencēšanas sistēmu izveide un neatkarīga revidenta pienākumu noteikšana. Tomēr mērķis uzlabot tiesībaizsardzību, ko veic valsts iestādes, nav skaidri norādīts, jo ir ļoti maz projektu, kuros pievērsta uzmanība šim svarīgajam jautājumam. Vājam tiesībaizsardzībai ir būtiska ietekme uz nelikumīgas mežizstrādes darbību apmēru, jo iespēja atklāt noziegumus pret vidi un saukt pie atbildības par tiem ir zema, savukārt stimuls darboties nelikumīgi ir attiecīgi augsts. BPN valstīm šajā jomā ir ļoti lielas vajadzības, ko apliecina, piemēram, to vieta *Transparency International* korupcijas uztveres indeksā (sk. **IV pielikumu**). Lai gan dažās BPN valstīs var novērot pozitīvu tendenci, lielākā daļa joprojām ir to valstu grupā, kurām ir augstākais korupcijas uztveres līmenis pasaulē.

34

Atbalsts BPN procesam nebija konsekventi iekļauts attīstības sadarbības stratēģijās ar partnervalstīm. Mežu pārvaldība kā galvenās nozares sastāvdaļa bija iekļauta piecu²⁸ no 12²⁹ BPN valstu stratēģijas dokumentos 2007.–2013. gada plānošanas periodā. Tā kā nelikumīga mežizstrāde ietver ar vairākām nozarēm (pārvaldību, tirdzniecību, lauksaimniecību) saistītus aspektus, *FLEGT* jautājumus varētu risināt dažādu galveno nozaru kontekstā visās BPN valstīs, taču attīstības sadarbības stratēģijās šī iespēja nav izpētīta, kā arī nav minēta vajadzība ar *FLEGT* saistītus jautājumus integrēt attiecīgajās galvenajās nozarēs.

28 Kamerūna, Honduras, Indonēzija, Malaizija un Kongo Republika.

29 Revidenti pārbaudīja 12 valstis, kuras parakstījušas BPN vai kurās pašlaik notiek attiecīgās sarunas un kuras saņem *FLEGT* atbalstu.

Libērija un Centrālāfrikas Republika

Libērija un Centrālāfrikas Republika, abas noslēgušas BPN, saņēma ievērojamu finansiālu atbalstu savu BPN sagatavošanai un īstenošanai³⁰. Šo valstu koka izstrādājumu eksporta apjoms uz ES ir ļoti neliels, un tām ir daudzas pārvaldības problēmas, kas paredzamā nākotnē neļaus izveidot funkcionējošu licencēšanas sistēmu. Turpreti Kotdivuāras koka izstrādājumu eksporta apjoms uz ES ir ievērojami lielāks nekā šīm valstīm³¹, tomēr tā nesaņēma nekādu finansiālu palīdzību, lai sagatavotos BPN noslēgšanai.

30 Koka izstrādājumu imports Eiropas Savienībā no Libērijas un Centrālāfrikas Republikas bija attiecīgi vidēji ap 5 un 18 miljoniem EUR gadā, savukārt kopējais finansiālais atbalsts šīm valstīm sasniedza attiecīgi 11,9 un 6,8 miljonus EUR.

31 Vidēji apmēram 166 miljoni EUR gadā.

ES atbalsts kokmateriālu ražotājvalstīm nebija pietiekami efektīvs

35

Palāta pārbaudīja:

- vai plānotie projektu rezultāti tika sasniegti,
- vai vispārējais progress licencēšanas sistēmu ieviešanā bija apmierinošs un
- vai Komisija pienācīgi uzraudzīja Rīcības plāna īstenošanu un ziņoja par to.

Galvenie pārbaudītie projekti bija problemātiski

36

Projekti, kuru mērķis bija valsts iestāžu spēju stiprināšana, nebija efektīvi. No otras puses, *FLEGT* stiprināja pilsoniskās sabiedrības organizāciju spējas, tā palielinot mežsaimniecības nozares pārredzamību. Finansiāli svarīgākie projekti Kamerūnā un Indonēzijā neveda gaidītos rezultātus. Neveiksmes Kamerūnā apstādināja panākto progresu, savukārt neveiksmīgā Indonēzijas projekta rezultātā ES līdzekļi tika izmantoti citiem mērķiem.

37

Galvenais projekts saistībā ar BPN procesu Kamerūnā, kura mērķis bija izveidot kokmateriālu izsekojamības sistēmu³², cieta neveiksmi, jo izveidotā sistēma nedarbojas, kas nozīmē to, ka projekta esošie nodevumi tā arī netiks izmantoti. Projekts norisinājās no 2010. līdz 2013. gadam un izmaksāja 2,27 miljonus EUR. Neveiksmi izraisīja vairāki faktori, sākot no neatbilstoša vajadzību novērtējuma līdz nopietniem trūkumiem projekta īstenošanā. Viena no šā neatbilstošā vajadzību novērtējuma iezīmēm bija Komisijas darba neefektīvā koordinācija ar ieinteresētajām personām un it īpaši ar Mežsaimniecības un dzīvās dabas ministriju. Turklāt līgumslēdzējs pienācīgi nepildīja savas saistības, savukārt Komisija laikus neveica korektīvus pasākumus. Kokmateriālu izsekojamības sistēmas neveiksmīgā izveide ir viens no galvenajiem faktoriem, kas aizkavēja BPN īstenošanu Kamerūnā. Atsevišķā projektā, ko finansē *Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit*, pašlaik norit darbs pie jaunas sistēmas izveides.

32 Projekts "Mise en place d'un système de traçabilité du bois au Cameroun" [Kokmateriālu izsekojamības sistēmas ieviešana Kamerūnā].

38

Lielākais *FLEGT* procesa sasniegums Kamerūnā ir pilsoniskās sabiedrības iesaistīšana mežu pārvaldībā. Pirms BPN parakstīšanas valdība neatzina pilsoniskās sabiedrības organizācijas par likumīgiem partneriem, kuriem ir tiesības paust bažas par jautājumiem, kas saistīti ar meža resursu pārvaldību. Lai gan attiecības ar attiecīgajām ministrijām nereti joprojām ir saspringtas³³, vietējās un starptautiskās NVO ir kļuvušas par atzītām ieinteresētajām pusēm, un tām ir iespēja dažādos līmeņos ietekmēt mežsaimniecības politiku valstī. Tam ir pozitīva ietekme uz visas nozares pārredzamību un pārskatatbildību. Tomēr, lai gan projektu īstenošana pilsoniskās sabiedrības stāvoklis parasti stiprināja, divi no četriem revīzijā pārbaudītajiem projektiem, kurus īstenoja NVO, visus plānotos tiešos rezultātus nesasniedza – galvenokārt pārāk ambiciozu mērķu dēļ.

39

Indonēzijā finansiāli svarīgākā ar *FLEGT* saistītā projekta³⁴ mērķis bija uzlabot meža tiesību aktu ieviešanu un pārvaldību, palielinot pārskatatbildību un pārredzamību, samazināt nelikumīgi iegūtu kokmateriālu tirdzniecības apjomu, iesaistot tirdzniecības un rūpniecības nozares, un atbalstīt *FLEGT* darbību koordinēšanu. Lielākā daļa plānoto rezultātu netika sasniegti pārmērīgi ambiciozas un nereālas projekta ieceres, īstenošanas laikā radušos problēmu un vājas uzraudzības dēļ. Projekts nedeļa nekādus konkrētus tiešos rezultātus, tika priekšlaicīgi pārtraukts, un daļa projekta līdzekļu bija jāatgūst. Tā kā bija radušās domstarpības ar Komisiju par projekta vadību, Indonēzijas valdība nolēma BPN īstenot bez turpmāka tieša Komisijas atbalsta.

40

Lai gan Komisijas valsts stratēģijas dokumentā Indonēzijai laikposmam no 2002. līdz 2006. gadam kā viena no attīstības palīdzības galvenajām nozarēm bija norādīta dabas resursu, īpaši mežu, pārvaldība, attiecīgajā dokumentā nākamajam laikposmam no 2007. līdz 2013. gadam tas vairs netika darīts. Izņemot Indonēzijas *FLEGT* atbalsta projektu 2004. gadā, nekāda turpmāka ES attīstības palīdzība Indonēzijas valdībai mežsaimniecības nozarē šajā periodā nav plānota.

41

ES palīdzība Indonēzijā, kas sasniedza 10 miljonus EUR un aptvēra 11 projektus, kopš 2004. gada tika novirzīta tikai NVO. Projektu mērķis parasti bija atbalstīt vietējo līdzdalību (pilsoniskās sabiedrības un citu nevalstisko dalībnieku, tostarp privātā sektora) dažādos BPN aspektos (ietverot politikas jomas reformu), uzlabot mežu pārvaldību un ieviest kokmateriālu izsekojamības un neatkarīgas uzraudzības sistēmas. Lai gan šīs pieejas priekšrocība bija tā, ka tika iesaistītas ieinteresētās organizācijas, tomēr, ņemot vērā risināmo uzdevumu apmēru, bija vajadzīga saskaņotāka pieeja. Viens no šiem uzdevumiem ietver palīdzību daudziem mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (MVU) sagatavoties pilnīgai *FLEGT* licencēšanai, taču tas ir uzdevums, kas tālu pārsniedz Komisijas projektu iespējas.

33 Piemēram, Mežsaimniecības un dzīvās dabas ministrija neveic pēcpārbaudi vietējo kopienu sagatavotajiem ziņojumiem par nelikumīgas ieguves gadījumiem (projekts "*Observation externe et communautaire des forêts dans la mise en oeuvre de l'APV-FLEGT au Cameroun*" [Ārēja un kopienu veikta mežu uzraudzība BPN *FLEGT* līgumu īstenošanā Kamerūnā]).

34 EK un Indonēzijas *FLEGT* atbalsta projekts.

42

Visu četru Indonēzijā pārbaudīto NVO projektu mērķis bija stiprināt neatkarīgas uzraudzības sistēmu valstī, atbalstīt MVU un uzlabot BPN sagatavošanas un īstenošanas procesu. Viena projekta mērķi tika sasniegti saskaņā ar plānoto grafiku un budžetu³⁵. Divi projekti vēl tiek īstenoti, un viena no tiem plānotie rezultāti varētu tikt sasniegti³⁶. Otra projekta³⁷ īstenošana būtiski aizkavējās, un izstrādes nepilnību, kā arī viena līdzfinansētāja izstāšanās dēļ tika ievērojami sašaurināta projekta darbības joma.

43

Palātas konstatētos galvenos faktoros, kas abās šajās valstīs ietekmēja projektu mērķu sasniegšanu, uzsvēra arī Komisijas vērtētāji savos ROM ziņojumos un novērtējumos par citās BPN valstīs īstenotajiem ar *FLEGT* saistītajiem projektiem. Šie faktori bija šādi: projekta risku un ierobežojumu nepietiekama novērtēšana, neatbilstoša izstrāde, vāja projekta pārvaldība un uzraudzība, kā arī apgrūtināta projekta partneru koordinācija.

Virzība uz licencēšanu ir lēna

44

BPN procesā pašlaik ir iesaistītas 26 valstis. Deviņas no tām risina sarunas par BPN, bet sešas jau ir tos parakstījušas, proti, Indonēzija, Kamerūna, Gana, Kongo Republika, Libērija un Centrālāfrikas Republika. Šo parakstītājvalstu sasniegumi virzībā uz licencēšanu ir būtiski atšķirīgi, ko nosaka dažādi faktori – piemēram, atšķirīgas institucionālās spējas un atšķirīgs līmenis, kādā valsts ir iesaistījusies šajā procesā.

45

Indonēzija, kas sarunas par BPN sāka 2007. gada martā un kur nolīgums stājās spēkā 2014. gada maijā, ir guvusi ievērojamus panākumus nenokārtoto jautājumu risināšanā un cer tuvākajā nākotnē būt gatava *FLEGT* licencēšanai. Tā ir jau ieviesusi valsts likumības nodrošināšanas un licencēšanas sistēmu, kas ir obligāts nosacījums jebkuru kokmateriālu eksportam. Pēc kopīgā novērtējuma, kuru veica 2013. un 2014. gadā, tā pašlaik risina atlikušos problēmjautājumus. Divi galvenie uzdevumi, kas Indonēzijai jāatrisina, ir 1) nodrošināt tik lielai un daudzveidīgai valstij vajadzīgo pārvaldību un 2) panākt, ka tās daudzie MVU pilnībā ievēro visas normatīvās prasības.

46

Kamerūna izteica interesi noslēgt BPN ar ES 2004. gadā. Tomēr, lai gan Kamerūnas tiesību akti mežsaimniecības jomā tiek uzskatīti par labi izstrādātiem, tie ir arī ļoti sarežģīti, un to ieviešana joprojām ir grūts uzdevums. Sarunas par BPN risinājās četrus gadus – no 2006. līdz 2010. gadam. Ilgā ratifikācijas procesa dēļ nolīgums beidzot stājās spēkā 2011. gada 1. decembrī. Saskaņā ar nolīgumā noteikto grafiku kokmateriālu izsekojamības izmēģinājuma sistēmu bija paredzēts testēt 2013. gadā un *FLEGT* licenču izsniegšana bija paredzēta 2015. gadā. Tomēr BPN galvenais mērķis – kokmateriālu licencēšanas sistēmas izveide – joprojām ne tuvu nav sasniegts, galvenokārt tādēļ, ka projekts, kura mērķis bija izveidot kokmateriālu izsekojamības sistēmu, cieta neveiksmi. Tāpēc, pirms iespējama pilnīga *FLEGT* licencēšana, ir jāatrisina vēl daudzi uzdevumi.

- 35 Projekts "Pilsoniskās sabiedrības organizāciju un mazo un vidējo kokrūpniecības uzņēmumu spēju stiprināšana BPN sagatavošanā un SVLK ieviešanā".
- 36 Projekts "Kokmateriālu likumības pārbaudes (*FLEGT* licences) ieviešanas veicināšana kā svarīgs solis ceļā uz ilgtspējīgu ražošanu un patēriņu Indonēzijas kokapstrādes nozarē".
- 37 Projekts "Valsts un nevalstisko dalībnieku spēju stiprināšana *FLEGT* BPN sagatavošanā, apspriešanā un/vai īstenošanā".

47

Gana bija pirmā valsts, kura parakstīja BPN (2009. gadā), un sākotnēji tā paredzēja, ka pirmie *FLEGT* licencētie izstrādājumi tiks eksportēti 2011. gada beigās. Kokmateriālu izsekojamības sistēma jau darbojas, taču licencēšanas procedūras vēl ir jātestē. Pašlaik valsts mērķis ir sagatavot sistēmas licencēšanai līdz 2015. gada beigām.

48

Kongo Republika, kas BPN ratificēja 2010. gada maijā, izstrādā meža stratēģiju un jaunus tiesību aktus mežsaimniecības nozarē. Tomēr dažādu, galvenokārt ar pārvaldību saistītu, faktoru dēļ progress ir lēns.

49

Libērija un ES sarunas par BPN sāka 2009. gada martā, un nolīgums tika parakstīts 2011. gada jūlijā. Tomēr nelikumīga mežizstrāde joprojām ir liela problēma, tāpat kā mežu izmantošanas privāto atļauju ļaunprātīga izmantošana³⁸. Galvenais risināmais uzdevums ir mežu pārvaldes dienestu nepietiekamo spēju uzlabošana.

50

BPN ar Centrālāfrikas Republiku tika noslēgts 2011. gada novembrī, bet pilsoņu karš visas valdības darbības apturēja. Daudzas valsts teritorijas atrodas ārpus mežu pārvaldes dienestu kontroles zonas, tādējādi kavējot BPN īstenošanas procesu.

51

Vēl deviņās valstīs pašlaik notiek sarunas par BPN. Viena no tām ir Malaizija – svarīga tropu kokmateriālu ražotāja un pirmā valsts, kas 2006. gadā sāka sarunas. Tomēr intensīvajās sarunās gadu gaitā nav izdevies pārvarēt grūtības saistībā ar BPN piemērošanu visā valstī un it īpaši Saravakā. Tā kā BPN nav noslēgts, Malaizija plaši izmanto publiskās un privātās sertifikācijas sistēmas.

52

Lai gan Komisijai ir izdevies pievērst uzmanību nelikumīgas mežizstrādes problēmai un uzturēt lielu interesi par šo jautājumu, virzība uz licencēšanu ir bijusi lēna. Pastāv draudi, ka varētu iestāties "*FLEGT* apnikums", jo valstis kļūst neapmierinātas ar progresu trūkumu un saviem izstrādājumiem var atrast citu tirgu ar mazāk stingrām prasībām. Lielākajā daļā valstu galvenās problēmas īstenošanas procesā rada institucionālo spēju trūkums, plaši izplatīta korupcija un vāja tiesībsardzība.

38 Sk. <http://www.illegal-logging.info/regions/liberia>.

Uzraudzības un ziņošanas procedūras bija neapmierinošas

53

Komisija nesniedza periodiskus ziņojumus par *FLEGT* Rīcības plāna progresu. Lai gan saskaņā ar *FLEGT* regulas 9. pantu divu gadu laikā pēc pirmā BPN stāšanās spēkā Komisijai bija jāiesniedz ziņojums Padomei, šāds ziņojums nekad nav ticis sagatavots. Bija pieejami ziņojumi par atsevišķām partnervalstīm, kuros sniegta informācija par dažādās BPN jomās veiktajiem pasākumiem, taču nav novērtēti ne BPN īstenošanas progress, pamatojoties uz noteiktiem atskaites punktiem, ne aprakstīti sasniegumi un sastaptās grūtības, ne arī to pārvarēšana.

54

Grūtības radīja tādas sistēmas trūkums, kas ietvertu uzticamu datubāzi (sk. 22. punktu) un veicinātu pārskatatbildību. Tā kā mērķi un atskaites punkti nebija noteikti, progresa novērtēšana bija sarežģīta. Kā minēts *EFI FLEGT* Rīcības plāna progresa ziņojumā par 2003.–2010. gadu, tas ir vēl jo grūtāk tāpēc, ka Rīcības plāns ir vairāk politisks process nekā tradicionāla palīdzības programma³⁹.

55

Tikai 2014. gada beigās Komisija ieviesa standartizētu progresa uzraudzības sistēmu, lai novērtētu BPN īstenošanas galveno pasākumu izpildi. Līdz šim tā tika izmantota Komisijas iekšējās pārvaldības vajadzībām. Tā kā sistēma tika ieviesta pavisam nesen, ir pārāgri komentēt tās praktisko darbību.

56

Komisija 2014. gada beigās uzsāka *FLEGT* Rīcības plāna ārējo novērtēšanu, par kuru plānots iesniegt ziņojumu 2015. gada oktobrī. Šī novērtēšana, kas notiek 12 gadus pēc Rīcības plāna iesniegšanas, tiek veikta ļoti novēloti, ņemot vērā šajā periodā sastaptās grūtības un būtiskās norises, kuras vajadzēja apzināt un analizēt, lai novērtētu to ietekmi uz Rīcības plānu, piemēram:

- a) lielāko Āzijas tautsaimniecību pieaugošā nozīme kokmateriālu tirdzniecībā;
- b) pieaugošā ietekme, ko atstāj mežu nelikumīga pārveidošana citiem mērķiem, piemēram, lauksaimniecībai;
- c) lielākas sinerģijas iespējas ar klimata pārmaiņu mazināšanas pasākumu *REDD+*;
- d) kokmateriālu eksporta uz ES mainīgās tendences;
- e) iespēja vairāk izmantot privātās sertifikācijas sistēmas.

³⁹ *FLEGT* Rīcības plāna progresa ziņojums par 2003.–2010. gadu, *EFI* (2011. gads), 34. lpp.

57

Palāta secina, ka Komisija nav pietiekami labi pārvaldījusi saskaņā ar ES *FLEGT* Rīcības plānu sniegto atbalstu.

58

FLEGT atbalsts nebija pietiekami labi izstrādāts un mērķtiecīgi novirzīts.

- a) ES atbalsts *FLEGT* procesam balstījās uz pamatotu novērtējumu par nelikumīgas mežizstrādes problēmu, faktoriem, kas to veicina, kā arī iespējamajiem pasākumiem, un Komisijas izveidotais *FLEGT* Rīcības plāns bija novatorisks,
- b) taču Komisija neizstrādāja pienācīgu darba plānu ar skaidriem mērķiem, atskaites punktiem un tam īpaši paredzētu budžetu. Lai gan Rīcības plāna izpildes pašā sākumā to visu sagatavot būtu grūti, pirmajos gados to vajadzēja izdarīt.
- c) *EUTR* vēlā pieņemšana un lēnā īstenošana bremzēja BPN valstu gatavošanos iespējamai *FLEGT* licencēšanai.
- d) *FLEGT* licencēšanas sistēmas brīvo vietu lielā mērā aizņēma privātās sertifikācijas iestādes, sniedzot būtisku ieguldījumu *EUTR* paredzēto likumības pārbaudes prasību izpildē. Tomēr Komisija pietiekami neizpētīja iespējamo sinerģiju starp *FLEGT* un šīm privātajām sistēmām.
- e) Komisija nenoteica skaidras finansējuma prioritātes saistībā ar tās atbalstu kokmateriālu ražotājvalstīm.

1. ieteikums Darba plāns

Komisijai jā sagatavo darba plāns attiecībā uz *FLEGT* Rīcības plāna dažādajiem komponentiem 2016.–2020. gadam, nosakot skaidrus un konkrētus mērķus, prioritātes, termiņus un budžetu ES atbalstam kokmateriālu ražotājvalstīm. Nosakot mērķus, jāņem vērā valstu spējas un to īpašie ierobežojumi.

2. ieteikums *EUTR* īstenošana

Komisijai ir pēdējais laiks uzstāt, lai Kokmateriālu regula tiktu stingri īstenota visās dalībvalstīs.

3. ieteikums Privātās sertifikācijas sistēmas

Komisijai jānosaka, cik lielā mērā var vairāk paļauties uz darbu, ko veikušas privātās sertifikācijas iestādes ar labu reputāciju.

4. ieteikums Resursu piešķiršana

Resursi jāpiešķir projektiem, kuriem varētu būt vislielākā ietekme uz nelikumīgas mežizstrādes un ar to saistītās tirdzniecības problēmas risināšanu. Gadījumos, kad BPN prasību izpilde šķiet mazāk iespējama, Komisijai jāierosina pasākumi mežu pārvaldības atbalstam bez obligātas BPN parakstīšanas.

59

ES atbalsts kokmateriālu ražotājvalstīm nebija pietiekami efektīvs.

- a) Tas stiprināja pilsonisko sabiedrību un uzlaboja informētību par neliikumīgas mežizstrādes problēmu partnervalstīs, taču projekti, kuru mērķis bija stiprināt valsts iestāžu spējas, gaidītos rezultātus neveda.
- b) *FLEGT* licencēšanas sistēma, kas bija Rīcības plāna pamatjautājums, nevienā partnervalstī vēl joprojām nedarbojas. Kopš Rīcības plāna iesniegšanas ir pagājuši 12 gadi, un, lai gan interese par BPN ir bijusi liela, neviena *FLEGT* licencēšanas sistēma vēl nedarbojas, un visi tam sekojošie ieviešanas termiņi ir nokavēti.
- c) Komisija pienācīgi neuzraudzīja *FLEGT* Rīcības plāna progresu un nesniedza ziņojumus par to. 2014. gada beigās uzsāktā novērtēšana tika veikta ļoti novēloti.

5. ieteikums Ziņošana

Komisijai reizi divos gados jāsagatavo *FLEGT* Rīcības plāna progressa ziņojums. Tajā jāsniedz novērtējums par BPN īstenošanu, jānorāda plānotie termiņi un jāapraksta sastaptās grūtības un veiktie vai plānotie pasākumi.

6. ieteikums Novērtējumi

Pašreizējais novērtējums Komisijai jāizmanto kā iespēja izvērtēt pieejas maiņu, lai gūtu jūtamākus rezultātus.

Šo ziņojumu 2015. gada 8. septembra sēdē Luksemburgā pieņēma Revīzijas palātas III apakšpalāta, kuru vada Revīzijas palātas loceklis *Karel PINXTEN*.

Revīzijas palātas vārdā

priekšsēdētājs

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

FLEGT, mežu pārvaldības un ar tirdzniecību saistītu programmu īstenošana no 2003. līdz 2013. gadam

(miljoni EUR)

Reģions/valsts	BPN			Pārvaldības veidi			Kopā
	Parakstīts (gads)	Interese ¹	Notiek sarunas ³	Īstenošanu veic dalībvalstis	Kopīga pārvaldība ar starptautiskajām organizācijām	Cits (īstenošanu veic partnervalstis, NVO, valsts un privātie uzņēmumi)	
Subsahāras Āfrika							74,89
Vairākas valstis ²						14,92	14,92
Kamerūna	2010					13,66	13,66
Libērija	2011			8,00		3,90	11,90
Gana	2009					3,00	3,00
Burkinafaso					7,80	0,20	8,00
Kongo Republika	2010					7,56	7,56
Centrālāfrikas Rep.	2011					6,80	6,80
Kongo Demokrātiskā Rep.			X		3,00	2,18	5,18
Uganda						2,75	2,75
Madagaskara						0,68	0,68
Gabona			X			0,20	0,20
Sudāna						0,19	0,19
Malāvija						0,05	0,05
Latīņamerika							90,21
Vairākas valstis ²						3,93	3,93
Hondurasa			X	20,40		21,73	42,13
Brazīlija					10,79	12,74	23,53
Nikaragva				2,00		6,06	8,06
Kolumbija		X				8,05	8,05
Peru		X				4,03	4,03
Gajāna			X			0,45	0,45
Čīle						0,04	0,04

(miljoni EUR)

Reģions/valsts	BPN			Pārvaldības veidi			Kopā
	Parakstīts (gads)	Interese ¹	Notiek sarunas ³	Īstenošanu veic dalībvalstis	Kopīga pārvaldība ar starptautiskajām organizācijām	Cits (īstenošanu veic partnervalstis, NVO, valsts un privātie uzņēmumi)	
Āzija un Klusā okeāna reģions							43,37
Vairākas valstis ²					10,60	1,91	12,51
Indonēzija	2011					21,95	21,95
Ķīna						3,84	3,84
Filipīnas		X				1,92	1,92
Afganistāna						1,88	1,88
Taizeme						0,61	0,61
Mjanma		X				0,45	0,45
Zālamana Salas		X				0,18	0,18
Malaizija			X				
Vjetnama			X			0,03	0,03
Kaimiņreģions							25,04
Vairākas valstis ²					15,00		15,00
Maroka						5,63	5,63
Kosova				2,70		0,41	3,11
Melnkalne						0,75	0,75
Libāna						0,33	0,33
Albānija						0,10	0,10
Gruzija						0,09	0,09
Baltkrievija						0,03	0,03
Divi vai vairāki reģioni							63,65
Vairākas valstis ²					39,60	24,05	63,65
KOPĀ				33,10	86,79	177,28	297,17

1 Interesi ir izteikušas vēl sešas valstis (Bolīvija, Kambodža, Ekvadora, Gvatemala, Papua-Jaungvineja un Sjerraleone), bet finanšu saistības vēl nav uzņemtas.

2 Vairāku valstu projekti ietver (**Āzijai un Klusā okeāna reģionam**) nolīgumus ar Eiropas Meža institūtu kopumā par 10,6 miljoniem EUR (*FLEGT Āzija*) un (**kaimiņreģionam**) nolīgumus ar Pasaules Banku kopumā par 15 miljoniem EUR (*FLEGT*). Attiecībā uz **vairāku valstu projektiem vairāk nekā divos reģionos** galvenās programmas ietver nolīgumus par 12 miljoniem EUR ar *EFI* un nolīgumus par 20 miljoniem EUR ar *FAO* (*FLEGT ĀKK*: 10 miljoni EUR un *ES FAO FLEGT*: 10 miljoni EUR).

3 Sarunas notiek ar vēl trijām valstīm (Kotdivuāru, Laosu un Taizemi), attiecībā uz tām finanšu saistības vēl nav uzņemtas.

Avots: Eiropas Revīzijas palāta, pamatojoties uz ĢD *DEVCO* sniegto informāciju.

Revīzijā pārbaudīto projektu saraksts

Valsts	Projekta nosaukums	ES ieguldījums (EUR)	Īstenošanas periods
Kamerūna	<i>Mise en place d'un Observateur Indépendant au contrôle forestier et au suivi des infractions forestières au Cameroun</i> [Neatkarīga novērotāja amata izveide mežu nozares un pārkāpumu uzraudzībai Kamerūnā]	2 480 070	31.12.2009.–30.12.2013.
	<i>Mise en place d'un système de traçabilité du bois au Cameroun</i> [Kokmateriālu izsekojamības sistēmas izveide Kamerūnā]	2 496 763	15.2.2010.–14.12.2012.
	<i>Mise en place d'un Audit Indépendant du Système FLEGT au Cameroun</i> [Neatkarīgas revīzijas struktūras izveide Kamerūnā saistībā ar FLEGT sistēmu]	1 164 600	4.5.2012.–3.5.2014.
	<i>Promotion de la production et de l'exportation légales des bois issus des forêts communautaires</i> [To kokmateriālu legālas ražošanas un legāla eksporta veicināšana, kuru izcelsmes vieta ir kopienu meži]	987 139	1.2.2011.–31.1.2012.
	<i>Observation externe et communautaire des forêts dans la mise en œuvre de l'APV-FLEGT au Cameroun</i> [Ārēja un kopienu veikta mežu uzraudzība BPN FLEGT līgumu īstenošanā Kamerūnā]	113 836	19.1.2012.–18.7.2013.
Indonēzija	EK un Indonēzijas FLEGT atbalsta projekts	11 276 872	1.3.2006.–28.11.2011.
	Kopīga zemes izmantošanas plānošana un ilgtspējīga institucionālā kārtība zemes īpašumtiesību, mežu un kopienas tiesību stiprināšanai Indonēzijā	1 796 619	1.3.2010.–28.2.2014.
	Valsts un nevalstisko dalībnieku spēju stiprināšana FLEGT BPN sagatavošanā, apspriešanā un/vai īstenošanā	1 189 228	10.1.2011.–31.12.2015.
	Indonēzijas neatkarīgā mežsaimniecības uzraudzības tikla stiprināšana, lai nodrošinātu uzticamu kokmateriālu likumības pārbaudes sistēmu un efektīvu BPN īstenošanu	188 946	1.5.2011.–30.4.2013.
	Kokmateriālu likumības pārbaudes (FLEGT licences) ieviešanas veicināšana kā svarīgs solis ceļā uz ilgtspējīgu ražošanu un patēriņu Indonēzijas kokapstrādes nozarē	1 091 463	30.1.2013.–28.2.2014.

Pārbaudīto projektu novērtējumu un ROM saraksts

Novērtējumi

	Projekta nosaukums	ES ieguldījums (EUR)	Valsts	Novērtējuma datums un veids	Ziņojuma galvenie konstatējumi
1	Reģionālā atbalsta programma ES <i>FLEGT</i> Rīcības plānam Āzijā	5 800 000	Centrālais birojs	2010. gada decembris Vidusposma novērtējums	<ul style="list-style-type: none"> ○ Slikti izstrādāts projekts: nav noteikti pietiekami konkrēti mērķi, pasākumi, sagaidāmie rezultāti un atskaites punkti ○ Nav skaidras izpildes uzraudzības sistēmas, tāpēc efektivitāte ir zema un pārskatatbildība ierobežota
2	<i>VERIFOR</i> – institucionālie risinājumi likumības pārbaudei meža nozarē	1 902 171		2009. gada novembris Galīgais novērtējums	<ul style="list-style-type: none"> ○ Projekts nav pietiekami elastīgs, lai tā loģiskā ietvara pieeju (<i>LFA</i>) pielāgotu konkrētu Āzijas un Āfrikas reģionu dinamikai, tāpēc samazinās <i>LFA</i> efektivitāte
3	Kokmateriālu tirdzniecības rīcības plāns (<i>TTAP</i>) –Tropu mežu fonda (<i>TFT</i>) projekts	3 389 796		2012. gada maijs Galīgais novērtējums par 1. posmu un vidusposma novērtējums par 2. posmu	<ul style="list-style-type: none"> ○ Projekta izpilde kopumā ir ļoti pozitīva
4	Līdzdalības iespēju nodrošināšana: atbalsts NVO koalīcijām, lai tās piedalītos <i>FLEGT</i> BPN procesos ar mērķi uzlabot mežu pārvaldību un stiprināt vietējo un pirmiedzīvotāju tiesības	960 000		2012. gada jūnijs Galīgais novērtējums	<ul style="list-style-type: none"> ○ Projekta izpilde kopumā ir ļoti pozitīva
5	Mežu pārvaldības apmācības grupa (<i>FGLG</i>) – praktiskas, taisnīgas un ilgtspējīgas meža izmantošanas veicināšana	1 866 365		2014. gada janvāris Galīgais novērtējums	<ul style="list-style-type: none"> ○ Sistemātiska vajadzību novērtējuma trūkums un nepietiekami konkrēts projekta loģiskais ietvars bez pienācīgi definētiem valsts līmeņa rādītājiem ○ Projekta atbalstītās darbības nav pietiekamas, lai sasniegtu plānoto pārvaldības uzlabošanas līmeni
6	<i>Mise en place d'un système de traçabilité du bois au Cameroun</i> [Kokmateriālu izsekojamības sistēmas izveide Kamerūnā]	2 496 763	Kamerūna	2013. gada maijs Galīgais novērtējums	<ul style="list-style-type: none"> ○ Slikti izstrādāts projekts: nav pienācīgi ņemti vērā valsts riski un ierobežojumi ○ Nepietiekama koordinācija starp ieinteresētajām personām ○ Neefektīva uzraudzība un projekta pārvaldība ○ Tiešie rezultāti nav sasniegti, kā iecerēts
7	<i>Promotion de la production et de l'exportation légales des bois issus des forêts communautaires</i> [To kokmateriālu legālas ražošanas un legāla eksporta veicināšana, kuru izcelsmes vieta ir kopienu meži]	987 139		2012. gada decembris Vidusposma novērtējums	<ul style="list-style-type: none"> ○ Nepietiekami novērtēti un paredzēti ierobežojumi ○ Nepietiekami reālistiska projekta izstrāde
8	Āfrikas mežu pārvaldības stiprināšana, rīkojot augsta līmeņa valsts sanāksmes par nelikumīgas mežizstrādes jautājumiem un veicot vidēja līmeņa informētības uzlabošanas un apmācības pasākumus	1 890 608		2013. gada maijs Vidusposma novērtējums	<ul style="list-style-type: none"> ○ Nav pienācīgas loģiskās sistēmas ar objektīvi pārbaudāmiem rādītājiem ○ Trūkumi projekta uzraudzībā: nenotiek regulāras koordinācijas komitejas sanāksmes ○ Koordinācijas problēmas, kuru dēļ dažādie projekta tiešie rezultāti nav savstarpēji saistīti

III pielikums

	Projekta nosaukums	ES ieguldījums (EUR)	Valsts	Novērtējuma datums un veids	Ziņojuma galvenie konstatējumi
9	EK un Indonēzijas <i>FLEGT</i> atbalsta projekts	11 276 872	Indonēzija	2010. gada septembris Galīgais novērtējums	<ul style="list-style-type: none"> ○ Nepiemērota un nereāla projekta izstrāde ○ Neefektīva projekta uzraudzība un kontrole ○ Lielākā daļa plānoto rezultātu nav sasniegti
10	<i>Observation Indépendante de l'application de la Loi Forestière et de la Gouvernance (OI-FLEG) en appui aux APV FLEGT dans le Bassin du Congo</i> [Meža tiesību aktu piemērošanas un pārvaldības neatkarīga uzraudzība BPN <i>FLEGT</i> atbalstam Kongo upes baseinā]	1 598 497	Kongo Republika	2012. gada marts Vidusposma novērtējums	<ul style="list-style-type: none"> ○ Dažas nepilnības loģiskajā sistēmā, it īpaši objektīvi pārbaudāmu rādītāju noteikšanā ○ Trūkumi projekta uzraudzībā: nenotiek regulāras koordinācijas komitejas sanāksmes

ROM ziņojumi

Nr.	Projekta nosaukums	ES ieguldījums programmā (EUR)	Valsts	ROM datums	Ziņojuma galvenie konstatējumi
11	Meža iedzīvotāju programma – stabila līdzdalība: no meža resursiem atkarīgo kopienu un pilsoniskās sabiedrības organizāciju efektīva līdzdalība FLEGT	778 271	Kamerūna	2013. gada marts	<ul style="list-style-type: none"> Nav pienācīgi izstrādāts loģiskais ietvars, tāpēc sasniegtos rezultātus ir grūti novērtēt Partneri netika pienācīgi iesaistīti projekta izstrādē Ierobežota koordinācija ar citiem FLEGT projektiem un dalībniekiem valsts līmenī Ierobežoti uzraudzības pasākumi
12	<i>Promotion de la production et de l'exportation légales des bois issus des forêts communautaires</i> [To kokmateriālu legālas ražošanas un legāla eksporta veicināšana, kuru izcelsmes vieta ir kopienu meži]	987 139		2013. gada marts	<ul style="list-style-type: none"> Vājš loģiskais ietvars ar nepietiekami konkrētiem mērķiem un rādītājiem Nav pietiekamas riska analīzes Vāja darbību uzraudzība Kavējumi īstenošanā Nav elastīgas/dzīvotspējīgas atbalsta pakāpeniskas samazināšanas stratēģijas
13	Āfrikas mežu pārvaldības stiprināšana, rīkojot augsta līmeņa valsts sanāksmes par nelikumīgas mežizstrādes jautājumiem un veicot vidēja līmeņa informētības uzlabošanas un apmācības pasākumus	1 890 608		2013. gada jūnijs	<ul style="list-style-type: none"> Vājš loģiskais ietvars un nepilnīgi izstrādāti mērķi, rezultāti un rādītāji Vāja koordinācija starp ieinteresētajām personām Zema tiešo rezultātu kvalitāte un apšaubāma ilgtspēja
14	Spēju veidošana Kongo upes baseinā un meža tiesību aktu ieviešanas un pārvaldības neatkarīgas uzraudzības (IM-FLEG) īstenošana Kongo Republikā	1 636 366	Kongo Republika	2009. gada aprīlis	<ul style="list-style-type: none"> Rādītāji ne vienmēr ir izmērāmi Projekts nekādus ienākumus nerada un ir atkarīgs no ārējā finansējuma Maz ticams, ka institucionālā struktūra saglabāsies bez ārējās intervences
15	<i>Observation Indépendante de l'application de la Loi Forestière et de la Gouvernance (OI-FLEG) en appui aux APV FLEGT dans le Bassin du Congo</i> [Meža tiesību aktu piemērošanas un pārvaldības neatkarīga uzraudzība BPN FLEGT atbalstam Kongo upes baseinā]	1 438 647		2012. gada decembris	<ul style="list-style-type: none"> Nekonkrēti un grūti izmērāmi rādītāji Nav notikusi neviena koordinācijas komitejas sanāksme, lai gan tās tika plānotas Ilgtspēja ir atkarīga no pastāvīga līdzekļu devēju finansējuma
16	<i>Vulgarisation de l'APV/FLEGT pour une appropriation et participation des populations locales dont les populations autochtones dans sa mise en œuvre</i> [BPN/FLEGT popularizēšana, lai tajā iesaistītu vietējos iedzīvotājus, tostarp pirmiedzīvotājus, un veicinātu viņu atbildības sajūtu]	180 000		2012. gada decembris	<ul style="list-style-type: none"> Vājš loģiskais ietvars, daži rādītāji nav izmērāmi Ieinteresētās personas netika pienācīgi iesaistītas projekta izstrādē Nav notikusi neviena koordinācijas komitejas sanāksme, lai gan tās tika plānotas Ilgtspējas problēmas: BPN process vēl turpinās, partneru un citu ieinteresēto personu tehniskās apmācības līmenis nav pietiekams

III pielikums

Nr.	Projekta nosaukums	ES ieguldījums programmā (EUR)	Valsts	ROM datums	Ziņojuma galvenie konstatējumi
17	Pārvaldības iniciatīva par tiesībām un pārskatbildību mežu pārvaldībā (GIRAF)	865 767	Gana	2011. gada jūlijs	<ul style="list-style-type: none"> ○ Vājš loģiskais ietvars ○ Neskaidri riski un pieņēmumi ○ Vāja koordinācija starp partneriem ○ Nav atbalstošas politiskās vides ○ Dažu pasākumu neefektīva īstenošana ○ Ilgtspēja nav integrēta projekta izstrādē
18	Atbalsts likumīgu vietējo kokmateriālu tirgu integrācijai brīvprātīgos partnerattiecību nolīgumos	1 999 265		2013. gada jūnijs	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rādītāji ne vienmēr ir izmērāmi, rezultātu uzraudzība un novērtēšana ir sarežģīta
19	Jaunas pieejas izstrāde lietus mežu saglabāšanai: no nelikumīgas mežizstrādes līdz labai pārvaldībai	2 560 516	Indonēzija	2011. gada novembris	<ul style="list-style-type: none"> ○ Nepietiekami labi izstrādāti rādītāji ○ Projekta īstenotāji par zemu novērtējuši projekta sarežģītību un iesaistīto dalībnieku skaitu ○ Vāja iekļaušana vietējās institucionālajās struktūrās
20	Meža resursu pārvaldības uzlabošana un nelikumīgas mežizstrādes un ar to saistīto tirdzniecības apjomu samazināšana ar pilsoniskās sabiedrības pilnīgu līdzdalību Dienvidaustrumāzijā	1 645 901		2007. gada septembris	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rādītājiem vajadzētu būt realistiskākiem
21	Kopīga zemes izmantošanas plānošana un ilgtspējīga institucionālā kārtība zemes īpašumtiesību, mežu un kopienas tiesību stiprināšanai Indonēzijā	1 796 619		2012. gada novembris	<ul style="list-style-type: none"> ○ Rādītāji nav pietiekami detalizēti ○ Trūkumi, ziņojot par progresu ○ Nav pamatotas stratēģijas atbalsta pakāpeniskai samazināšanai
22	Valsts un nevalstisko dalībnieku spēju stiprināšana FLEGT BPN sagatavošanā, apspriešanā un/vai īstenošanā	1 189 228		2013. gada decembris	<ul style="list-style-type: none"> ○ Neatbilstoši rādītāji ○ Nepietiekama koordinācija: koordinācijas komitejas sanāksmju trūkums, ierobežota partneru sadarbība ○ Kavējumi īstenošanā

Nr.	Projekta nosaukums	ES ieguldījums programmā (EUR)	Valsts	ROM datums	Ziņojuma galvenie konstatējumi
23	Mežu pārvaldības stiprināšana pēc konfliktu Libērijā	1 616 448	Libērija	2012. gada jūnijs	<ul style="list-style-type: none"> ○ Neskaidrs un nereāls loģiskais ietvars ○ Uzraudzības un novērtēšanas instrumentu trūkums projekta izstrādē ○ Daudzi saņēmēji netika iesaistīti projekta izstrādes procesā ○ ES delegācijas un projekta īstenotāju saziņas problēmas ○ Nav ilgtspējīgas attīstības stratēģijas
24	Meža tiesību aktu ieviešanas un pārvaldības neatkarīga uzraudzība, ko veic pilsoniskā sabiedrība (CSIMFLEG) Libērijā	150 000		2013. gada maijs	<ul style="list-style-type: none"> ○ Nepilnības loģiskajā satvarā: nav skaidri definētu rādītāju, termiņi ir nereāli ○ Trūcīgie saņēmēji un privātais sektors netika iesaistīti projekta izstrādē ○ Vāja uzraudzība, nav projekta koordinācijas komitejas, kurā būtu iesaistītas visas ieinteresētās personas ○ Darba plānā nav ietverta atbalsta pakāpeniskas samazināšanas stratēģija ○ Vājš politikas satvars
25	Mežu pārvaldības uzlabošana pilsoniskās sabiedrības uzraudzībā	129 852		2013. gada maijs	<ul style="list-style-type: none"> ○ Neskaidrs loģiskais ietvars, neatbilst SMART kritērijiem (konkrēti, izmērāmi, sasniedzami, atbilstoši un laikā ierobežoti mērķi) ○ Trūcīgie lauku iedzīvotāji un privātais sektors netika iesaistīti izstrādes procesā ○ Daudzi tiešie rezultāti sasniegti ļoti novēloti, daži nav sasniegti vispār ○ ES delegācijas un projekta īstenotāju saziņas problēmas ○ Nav atbalsta pakāpeniskas samazināšanas stratēģijas

Transparency International korupcijas uztveres indekss (2007.–2013. g.)

Valsts	2007. g.		2008. g.		2009. g.		2010. g.		2011. g.		2012. g.		2013. g.	
	CPI													
	Punkti	Vieta	Punkti	Vieta	Punkti	Vieta	Punkti	Vieta	Punkti	Vieta	Punkti	Vieta	Punkti	Vieta
Kamerūna	2,4	138	2,3	141	2,2	146	2,2	146	2,5	134	2,6	144	2,5	144
Libērija	2,1	150	2,4	138	3,1	97	3,3	87	3,2	91	4,1	75	3,8	83
Gana	3,7	69	3,9	67	3,9	69	4,1	62	3,9	69	4,5	64	4,6	63
Kongo Republika	2,1	150	1,9	158	1,9	162	2,1	154	2,2	154	2,6	144	2,2	154
Centrālāfrikas Republika	2,0	162	2,0	151	2,0	158	2,1	154	2,2	154	2,6	144	2,5	144
Kongo Demokrātiskā Republika	1,9	168	1,7	171	1,9	162	2,0	164	2,0	168	2,1	160	2,2	154
Gabona	3,3	84	3,1	96	2,9	106	2,8	110	3,0	100	3,5	102	3,4	106
Hondurasa	2,5	131	2,6	126	2,5	130	2,4	134	2,6	129	2,8	133	2,6	140
Gajāna	2,6	123	2,6	126	2,6	126	2,7	116	2,5	134	2,8	133	2,7	136
Indonēzija	2,3	143	2,6	126	2,8	111	2,8	110	3,0	100	3,2	118	3,2	114
Malaizija	5,1	43	5,1	47	4,5	56	4,4	56	4,3	60	4,9	54	5,0	50
Vjetnama	2,6	123	2,7	121	2,7	120	2,7	116	2,9	112	3,1	123	3,1	116

Korupcijas uztveres indekss (KUI) atspoguļo publiskajā sektorā valdošās korupcijas uztveres līmeni punktu skalā no 0 (ļoti augsta korupcija) līdz 10 (korupcijas nav). 2013. gadā tika novērtētas 177 valstis.

Kopsavilkums

I
ES līderība globālo centienu īstenošanā, lai risinātu nelikumīgas mežizstrādes problēmu, ir plaši atzīta. ES un 28 dalībvalstis sadarbojas ar vairāk nekā 40 ražotājvalstīm un vairākām patērētājvalstīm visā pasaulē, lai īstenotu ar *FLEGT* saistītos pasākumus.

II
Būtu jāuzsver, ka paziņojums par *FLEGT* bija atbilde uz stingru aicinājumu īstenot Komisijas, dalībvalstu un ražotājvalstu kopīgu rīcību. *FLEGT* Rīcības plāns ir politikas satvars, ko veiksmīgi izmantoja, lai pievērstu ES, dalībvalstu un vairāku partnervalstu politisko uzmanību nelikumīgās mežizstrādes problēmai, politikas un regulatīvajiem pasākumiem, kā arī atbalstam pārvaldības jomā. Ir svarīgi ņemt vērā, ka *FLEGT* nav finansēta sadarbības programma ar mērķtiecīgu finansēšanas mehānismu.

FLEGT Rīcības plānā "ir izklāstīts process un pasākumu kopums" dažādos komponentos, un tā pamatā ir galvenokārt politikas un regulatīvie pasākumi, ko papildina tradicionālais atbalsts sadarbībai attīstības jomā, lai sasniegtu tā mērķus.

III
Komisija nepiekrīt Palātas secinājumam, ka saskaņā ar ES *FLEGT* Rīcības plānu sniegtais atbalsts kokmateriālu ražotājvalstīm netika pietiekami labi pārvaldīts. Komisija ir centusies pārvaldīt *FLEGT* atbalstu ražotājvalstīm tik labi, cik vien tas iespējams, ņemot vērā problēmas, kas saistītas ar cīņu pret nelikumīgo mežizstrādi pasaulē, labas mežu pārvaldības veicināšanas un tiesībsardzības sarežģītību dažādās jaunattīstības valstīs, kā arī *FLEGT* novatorismu. Komisija turpinās veltīt visas pūles tam, lai uzlabotu lietderību, efektivitāti un ekonomiju. Tā ņems vērā Palātas īpašo ziņojumu, kā arī pašreiz veikto *FLEGT* Rīcības plāna novērtēšanu, kuras laikā ir bijis iespējams pārbaudīt dažādas programmas, projektus un pasākumus. Komisija uzsver arī to, ka *FLEGT* ir kopīga iniciatīva, ko īsteno Komisija, dalībvalstis un partnervalstis. Cita starpā šis apsvērumu būtu jāņem vērā, novērtējot resursu sadali. Nevar gaidīt,

lai, izmantojot Komisijas resursus vien, tiktu risinātas visas mežu pārvaldības un tiesībsardzības problēmas.

IV
Komisija daļēji nepiekrīt Palātas novērojumam.

Ņemot vērā *FLEGT* Rīcības plāna novatorismu, politikas, kā arī regulatīvo un attīstības sadarbības pasākumu daudzveidību un iesaistīto pušu un partneru lielo skaitu, ir sarežģīti izstrādāt vienotu darba plānu ar skaidriem kritērijiem un termiņiem un īpaši atvēlētu budžetu. Tomēr daudziem *FLEGT* pasākumiem, piemēram, brīvprātīgajiem partnerattiecību nolīgumiem (BPN) vai projektiem, ir savi sīki izstrādāti īstenošanas plāni.

Palīdzība tika piešķirta saskaņā ar skaidriem kritērijiem, lai gan unikāla kritēriju kopuma piemērošana visiem intervences pasākumiem nebija iespējama, jo nebija vienota, īpaši atvēlēta budžeta un finansēšanas instrumenta.

Komisija nepiekrīt Palātas viedoklim, ka Eiropas Savienības Kokmateriālu regula (*EUTR*) tika pieņemta novēloti. *EUTR* nebija minēta Rīcības plānā – tajā minēta vienīgi nepieciešamība izpētīt "tādu tiesību aktu īstenošanas iespējamību, ar ko kontrolē nelikumīgi iegūto kokmateriālu importu ES". Regula tika ierosināta tikai pēc tam, kad īstenoja vērienīgu pasākumu, kura laikā izvērtēja iespējas risināt nelikumīgas mežizstrādes problēmu, izmantojot spēkā esošos tiesību aktus. Tiesību akts tika pieņemts un stājās spēkā 2010. gada 20. oktobrī, un to sāka piemērot 2013. gada martā. Stājoties spēkā *EUTR*, Komisija īstenoja pasākumus, lai nodrošinātu tiesību akta pilnīgu īstenošanu.

V

Komisija vēlas uzsvērt turpmāk izklāstītos aspektus. Pirmkārt, lai izstrādātu funkcionālu *FLEGT* kokmateriālu likumības pārbaudes un licencēšanas sistēmu, nepietiek ar efektīvi īstenotiem projektiem. Otrkārt, lai gan kopš *FLEGT* Rīcības plāna pieņemšanas ir pagājuši 12 gadi, pēc sešu BPN noslēgšanas ir pagājuši tikai 1,5–4,5 gadi – tas ir salīdzinoši īss laikposms, lai ieviestu vērienīgas sistēmas un īstenotu pārvaldības reformas, ko paredz BPN, jo īpaši ņemot vērā sarežģīto pārvaldības vidi daudzās mūsu partnervalstīs. Kā atzīts Palātas ziņojuma 45. punktā, licencēšanas sistēmas ir ieviestas Indonēzijā un Ganā un tās piemēro visā valsts teritorijā. Šo abu valstu licencēšanas sistēmas ir novērtētas un tiek uzlabotas, pamatojoties uz šo novērtējumu laikā izdarītajiem konstatējumiem un ieteikumiem. BPN ir noteikti augsti standarti attiecībā uz kokmateriālu likumības pārbaudes sistēmām, kuri jāizpilda, lai varētu sākt *FLEGT* licencēšanu.

Ievads

02

Daudzos gadījumos mežsaimniecības nozari reglamentē sarežģītu un atšķirīgu normatīvo aktu kopums, kurā nereti ir iekšējās pretrunas un nepilnības, – tas veicina juridisko nenoteiktību mežsaimniecības nozarē un no meža resursiem atkarīgo cilvēku vidū. Lai noteiktu, kas ir likumīgs vai nelikumīgs, jāveic spēkā esošo tiesību aktu padziļināta pārskatīšana.

04

Divu regulu (*FLEGT* regulas un *EUTR*), kā arī tirdzniecības nolīgumu (BPN) izstrāde un pilnveide ir būtiski sasniegumi, kas pelnījuši atzinību. Laikposmā no 2004. gada līdz 2010. gadam šiem dokumentiem tika veltīta būtiska daļa Komisijas laika un resursu.

1. izcēlums

Rīcības plānā ES Kokmateriālu regula nebija paredzēta – tajā bija pausta vienīgi apņemšanās izvērtēt iespējas un tiesību aktu īstenojamību, lai kontrolētu nelikumīgi iegūtu kokmateriālu importu ES.

2. izcēlums

2. izcēlumā redzami ES un dalībvalstu sākotnējie apsvērumi attiecībā uz BPN; laikposmā no 2004. gada līdz 2005. gadam par šo jēdzienu notikušas padziļinātas diskusijas Komisijas un dalībvalstu starpā, un ir panākta tā ievērojama attīstība. Tā rezultātā 2005. gada beigās tika pieņemtas Padoles direktīvas par sarunām par BPN.

Ikviena BPN ir vēl vairāk izvērstas sarunās ar partnervalstīm, ņemot vērā konkrēto situāciju attiecīgajā valstī un tās centienus.

BPN ar Indonēziju kopumā ir līdzīgs Rīcības plānā aprakstītajam BPN, savukārt citas valstis, ar kurām noslēgts BPN, ir izvēlējušās modeli, kurš paredz likumīgas apliecināšanas jomā paļauties galvenokārt uz valsts pārvaldes iestādēm, nevis citām neatkarīgām iestādēm, ko pilnvarojusi valsts.

06

Tā kā *FLEGT* ir Komisijas un dalībvalstu kopīga iniciatīva, Komisijas atbalstu nevajadzētu vērtēt atsevišķi no ES dalībvalstu atbalsta. Komisijas un dalībvalstu atbalsta koordinēšanu ir nodrošinājuši *FLEGT ad-hoc* grupa, savukārt valstu līmenī – apvienotās īstenošanas komitejas un ES delegācijas.

08

Ir svarīgi ņemt vērā *FLEGT* īstenošanā iesaistīto dalībnieku daudzveidību. Ar *FLEGT* saistītās darbības īsteno Komisija, dalībvalstis un partnervalstis.

Dalībvalstīm ir galvenā nozīme *EUTR* un *FLEGT* regulu īstenošanā, iesaistot savas kompetentās iestādes, īstenojot publiskā iepirkuma politiku, kā arī politiku par finansējuma piešķiršanu un ieguldījumu un sniedzot atbalstu ražotājvalstīm.

Būtu jāņem vērā arī tas, ka ar *FLEGT* saistītās darbības īsteno arī ražotājvalstis, privātā sektora pārstāvji un pilsoniskā sabiedrība.

Apsvērumi

17

Komisija ieviesa ne tikai divpusējo risinājumu, bet arī "aizlieguma" risinājumu, kā rezultātā tika pieņemta ES Kokmateriālu regula. Komisija arī pastāvīgi sadarbojās ar starptautiskajiem partneriem, lai rosinātu nelikumīgās mežizstrādes problēmas daudzpusējus risinājumus.

19

Komisija atzīst, ka *FLEGT* Rīcības plāns ir politikas satvars, kas nosaka vispārēju pieeju un vispārīgos mērķus un īsumā raksturo iespējamo politikas un regulatīvo pasākumu un citu darbību kopumu, kas, iespējams, būtu jāīsteno ES, dalībvalstīm un dažādām ieinteresētajām personām. Tas bija iecerēts kā ES atbildes reakcija attiecībā uz Rīcības programmu mežu un nelikumīgās mežizstrādes jomā, ko G8 valstis pieņēma 1998. gadā.

20

Komisija atzīst, ka jāizstrādā konkrētāki mērķi, kritēriji un kopīgs ceļvedis, kā arī sistemātiskāk jāuzrauga *FLEGT* Rīcības plāna īstenošana. Šajos centienos noteikti palīdzēs pašreiz notiekošās novērtēšanas laikā sniegtie ieteikumi. Tomēr konkrētāka plāna trūkums parāda, cik sarežģīti ir noteikt konkrētus uzdevumus, mērķus un termiņus attiecībā uz politiku, kas apvieno visdažādākos politikas, regulatīvos un finanšu/tehniskās palīdzības pasākumus, kurus īsteno daudzas valstis un ieinteresētās personas. Komisija vēlas uzsvērt, ka sīki izstrādāti īstenošanas plāni ir sagatavoti attiecībā uz Rīcības plāna dažādiem elementiem, piemēram, visiem BPN, kā arī visiem projektiem un instrumentiem, kas paredzēti ražotājvalstu atbalstam.

21

Komisijas rīcības plāniem bieži vien nav paredzēts budžets (sk. dažādus Eiropas Komisijas rīcības plānus, piemēram, Eiropas e-pārvaldes rīcības plānu un Rīcības plānu cilvēktiesību un demokrātijas jomā).

Saistībā ar attīstības sadarbību Komisija ir īstenojusi Rīcības plāna 4.1. punkta noteikumus – konsolidēts budžets nebija paredzēts, un Komisija centās integrēt *FLEGT* dažādos ģeogrāfiskajos un tematiskajos instrumentos. Komisija izstrādā *FLEGT* labāko paraugu (*FLEGT Flagship*), izmantojot attīstības sadarbības instrumentu "Vispārēji sabiedriskie labumi un problēmas" (VSLP), lai veicinātu saskaņotību, savstarpējo papildināmību un koordinēšanu starp dažādiem Eiropas Komisijas projektiem par atbalstu ražotājvalstīm.

22

Bija sarežģīti noteikt visus mežsaimniecības vai *FLEGT* projektus, jo ES *FLEGT* darbības tiek finansētas no dažādiem instrumentiem un reizēm tos integrē citu – ar mežsaimniecību nesaistītu – nozaru programmās (piemēram, tirdzniecības, ilgtspējīga patēriņa un ražošanas un citās jomās). Tas nozīmē, ka nav unikālas *FLEGT* birkas, kas ļautu veikt vienkāršu meklēšanu Komisijas informācijas sistēmā. Tomēr Komisija ir centusies izstrādāt datubāzi, apkopojot ar mežsaimniecību saistītos projektus, ko finansējusi ES laikposmā no 2000. gada līdz 2012. gadam, un šī datubāze tika nodota Palātas rīcībā, tādējādi parādot, ka datubāze tiek izstrādāta un tiks pilnveidota. Komisija ir atjauninājusi datubāzi, lai integrētu pēc 2012. gada parakstītos līgumus. Pašreiz veiktās *FLEGT* Rīcības plāna novērtēšanas laikā ir sākts jauns uzdevums, proti, apkopot visus *FLEGT* projektus, ko finansējusi Komisija un dalībvalstis.

23

Krievija un Ķīna eksportē ievērojamu daudzumu kokmateriālu uz ES, un šīs valstis ir nolēmušas neslēgt BPN ar ES. Tādēļ Eiropas Komisija pieņēma lēmumu ar šīm valstīm veidot divpusējus dialogus par nelikumīgu mežizstrādi.

Indija, Koreja un Japāna ir lielākās patērētājvalstis, un Komisija ar šīm valstīm ir izveidojusi divpusēju dialogu par vides jautājumiem, kas ietver kokmateriālu tirdzniecību.

Komisija nepiekrīt viedoklim, ka divpusējais dialogs ar lielākajām ražošanas, pārstrādes un/vai tirdzniecības valstīm līdz šim nodrošinājis tikai daļēji veiksmīgus rezultātus. Tas ir vispāratzīts fakts, ka ES *FLEGT* Rīcības plāns ir rosinājis citas lielās valstis pieņemt ar pieprasījumu saistītus pasākumus (Austrālijas Likums par nelikumīgas mežizstrādes aizliegšanu, pārskatītais ASV Leisija likums, Šveices tiesību akti, Japāna).

24

Rīcības plānā bija noteikta apņemšanās "veikt risinājumu analīzi attiecībā uz turpmākajiem pasākumiem un to ietekmi, tostarp, ja netiek panākts daudzpusīgs progress, analīzi par tiesību aktu īstenojamību, lai kontrolētu nelikumīgi iegūtu kokmateriālu importu". Komisijai bija jāizvērtē šādu risinājumu pievienotā vērtība un iespējamā ietekme, kā arī jānodrošina, lai visi turpmākie regulatīvie pasākumi saņemtu pietiekamu ieinteresēto personu atbalstu. Sākot īstenot Rīcības plānu, papildu tiesību aktus pieprasīja vienīgi NVO. Privātais sektors galveno uzmanību pievērsa brīvprātīgajiem pasākumiem, proti, sertifikācijai, rīcības kodeksu izstrādei u. c. Tikai tad, kad šie pasākumi izrādījās neefektīvi, privātais sektors sāka atbalstīt jaunu tiesību aktu nepieciešamību un galu galā aicināja tos pieņemt (sk. 2006. gada petīciju, ko privātā sektora pārstāvji iesniedza Komisijai). Tādēļ, kā norādīts 24. punktā, tikai 2007. gadā Komisija uzskatīja, ka atbalsts ir pietiekams, lai sāktu pētījumu.

25

EUTR pieņemšana nepārprotami liecināja, ka ES ir stingri apņēmusies papildināt jau īstenoto pasākumu kopumu un cīnīties pret nelikumīgu mežizstrādi "savās mājās". Komisija sāka gatavoties tiesību akta priekšlikuma izstrādei jau 2007. gadā un nāca klajā ar tiesību akta priekšlikumu 2008. gadā. Lai uzliktu jaunus pienākumus vairākām ekonomikas nozarēm, Komisijai jāveic vērienīgs sagatavošanās darbs. BPN noslēgšanas procesā iesaistīto valstu skaits parādīja, ka *FLEGT* sākotnējos posmos netrūka stimula iesaistīties BPN.

Saistībā ar situāciju *EUTR* īstenošanas jomā būtu jāņem vērā, ka regulu īsteno tikai kopš 2013. gada marta, proti, tā joprojām ir salīdzinoši jauna regula. Lielākā daļa dalībvalstu (24 no 28 dalībvalstīm) ir veikušas pasākumus, lai īstētu *EUTR*, un veic uzņēmumu pārbaudes, kā to pieprasa *EUTR*. Stājoties spēkā *EUTR*, Komisija sagatavoja atbilstīgus pasākumus. Iespējamie pasākumi tika noteikti un uzskaitīti Atbilstības pārbaudes stratēģijā, skaidri nosakot termiņus un sadalot resursus. Pēc pasākumu īstenošanas vairākas dalībvalstis paātrināja regulas īstenošanas procesu un ziņoja par pilnīgu atbilstību.

Komisija apzinās, cik būtiska nozīme ir *EUTR* efektīvai īstenošanai visās dalībvalstīs, un turpinās pildīt savas funkcijas, lai sasniegtu šo mērķi.

26

Kā paredzēts *FLEGT* Rīcības plānā, Komisija ir izpētījusi iespējas, lai veidotu sinerģiju ar esošajām valstu vai privātajām sertifikācijas sistēmām, un šajā saistībā turpina sadarboties ar BPN partnervalstīm un sertifikācijas sistēmām (piemēram, Eiropas Komisijas vadlīnijas par BPN sarunām izstrādātas, ņemot vērā šo sistēmu darbību, turklāt vadlīnijās ar nolūku paredzēta iespēja izmantot uzņēmumu sistēmas – šāds risinājums paredzēts BPN ar Indonēziju; ir veikti vairāki pētījumi; ir izstrādāti īpaši norādījumi, un *FLEGT* nedēļas laikā 2015. gadā šim jautājumam tika veltīta sanāksme. Vairāki ES un dalībvalstu finansēti projekti ir veicinājuši privāto sertifikācijas sistēmu izmantošanu jaunattīstības valstīs. Indonēzijā Kokmateriālu tirdzniecības rīcības plāns (*TTAP*), kas

ir vērienīgs ES finansēts pasākums, kopā ar brīvprātīgajām sertifikācijas sistēmām (jo īpaši Mežsaimniecības pārvaldības padomes (FSC) un Indonēzijas Ekomarķējuma institūta (LEI) sertifikācijas sistēmām) jāva izveidot Kokmateriālu likumības nodrošināšanas sistēmu (*Sistem Verifikasi Legalitas Kayu, SVLK*) un standartus.

Četras no sešām valstīm, kuras noslēgušas BPN, ir paredzējušas atzīt privātās sertifikācijas sistēmas savu licencēšanas sistēmu ietvaros (Kamerūna, Kongo Republika, Libērija un Centrālāfrikas Republika), un Komisija atbalsta šādas atzīšanas veicināšanas darbu. Turklāt Indonēzijas sistēma ir tā dēvētā uzņēmumu sistēma, kas ļauj lielā mērā atzīt dažādas esošās sistēmas, kuras izmanto uzņēmumi. Tā ir partnervalstu, nevis Komisijas kompetence lemt par privāto sistēmu iekļaušanu nolīgumā. Gana ir vienīgā valsts, kas noslēgusi BPN un dažādu iemeslu dēļ nav pieņēmusi šādu lēmumu.

Būtu jāatzīst arī tas, ka privātās sertifikācijas sistēmas, kuras attiecas uz konkrētiem uzņēmumiem un aptver nelielu valsts teritorijas daļu, ir ierobežojošas, savukārt *FLEGT* licencēšanas sistēmas aptver visu valsts teritoriju.

28

FLEGT Rīcības plānā noteikti četri galvenie reģioni un valstis, kas atzīti par tādiem, kuri visvairāk pakļauti nelikumīgai mežizstrādei un atmežošanai, un tie ir Centrālāfrika, Krievija, Dienvidamerikas tropiskais reģions un Dienvidaustrumāzija. Jau no paša sākuma Komisija un dalībvalstis par prioritārām noteica valstis šajos reģionos ar nozīmīgu mežsaimniecības nozari, ievērojamu kokmateriālu eksporta apjomu un tirdzniecības sakariem ar ES, būtiskām nelikumīgas mežizstrādes problēmām, ko atzinušas iestādes, un vērā ņemamu interesi par *FLEGT* licencēšanas sistēmu. BPN sarunas sāka tikai pēc tam, kad rūpīga informācijas izpēte par valsti un apspriedes ar ieinteresētajām personām liecināja par valsts ieinteresētību, kā arī attiecīgās valsts valdība bija iesniegusi Komisijai oficiālu pieprasījumu. Pašreiz sarunās par BPN vai BPN īstenošanā ir iesaistītas 15 valstis. Vairākas citas valstis ir paukušas ieinteresētību un izmantojušas vairākas ierobežotas iespējas. *FLEGT* Neatkarīgajā tirgus uzraudzības pamatziņojumā norādīts, ka BPN process ir aptvēris ļoti lielu daļu no tropu kokmateriālu piegādes gan globālajā tirgū, gan arī uz ES. 15 BPN valstīs veido 80 % no ES tropu kokmateriālu importa (2,45 miljardi euro

gadā) un 75 % no tropu kokmateriālu globālā eksporta. Uz Ķīnu, kas ir galvenokārt pārstrādātājvalsts, attiecas īpašs divpusējās sadarbības mehānisms jautājumos par *FLEGT*, kas izveidots ar ES.

29

Komisija atzīst, ka resursi jāpiešķir tajās jomās, kurās iespējams sasniegt labākos rezultātus, un turpinās īstenot centienus, lai sasniegtu šo mērķi.

Cilvēkresursus piešķir *FLEGT* galvenajiem pasākumiem, proti, BPN, atbalstam sadarbībai attīstības jomā un *EUTR* īstenošanai. Cilvēkresursu lielākā daļa iedalīta BPN valstīm, kā arī Ķīnai. Komisija atzīst, ka BPN, iespējams, absorbējuši lielāko daļu no *FLEGT* atvēlētajiem cilvēkresursiem, un pastāv varbūtība, ka tas noticis uz citu *FLEGT* pasākumu rēķina.

Saistībā ar finanšu resursiem jānorāda, ka centrālā *FLEGT* fonda neesamība un tādējādi nepieciešamība meklēt finansēšanas iespējas esošajos ģeogrāfiskajos un tematiskajos instrumentos liedz izmantot unikālu kritēriju kopumu resursu piešķiršanā. Ģeogrāfisko instrumentu finansējumu piešķir, pamatojoties uz dialogu starp Komisiju un partnervalsti. Visbeidzot, ES atbalsta piešķiršanu nevajadzētu vērtēt atsevišķi no dalībvalstu piešķirtā atbalsta.

Lielākā daļa atbalsta, kas saistīts ar ES *FLEGT*, novirzīta 1) valstīm, kurās plaši izplatīta nelikumīga mežizstrāde, 2) valstīm, kuras paukušas stingru apņemšanos cīnīties ar šo problēmu, īpašu prioritāti piešķirot BPN procesos iesaistītajām valstīm, 3) valstīm, kurām ir izteiktas vajadzības attīstības un spēju veidošanas jomā, 4) valstīm ar lielām mežu platībām un/vai augstu atmežošanas rādītāju, kā arī/vai 5) valstīm, kurās mežsaimniecības nozare veido būtisku IKP un eksporta daļu.

Kopumā ES atbalsta lielākā daļa piešķirta BPN valstīm, kā arī vairākām stratēģiski nozīmīgām valstīm, kuras izrādījušas interesi par *FLEGT*, piemēram, Kolumbijai, Filipīnām un Peru. Atbalsts piešķirts arī globāliem vairākvalstu projektiem/instrumentiem. Papildus BPN valstīm ievērojamu daļu finanšu resursu, ko atbalsta politiskais dialogs ar attiecīgajām valstīm, ir saņēmušas valstis, kurām ir stratēģiska nozīme cīņā pret nelikumīgu mežizstrādi, proti, Brazīlijai, Ķīnai un austrumu kaimiņreģiona valstis. Marokai un Hondurasai ievērojamas summas piešķirtas tādēļ, ka šīs valstis mežizstrādes nozari noteikušas par prioritāro nozari.

Iepriekš minēto valstu vidū vidēja ienākuma valstis, kuras pakāpeniski zaudējušas tādu statusu, lai saņemtu atbalstu sadarbībai attīstības jomā (piemēram, Gabona, Taizeme, Vjetnama), ir saņēmušas salīdzinoši mazāku finansējumu.

Pēc iespējas Komisija ir veiksmīgi mobilizējusi citu fondu, piemēram, kaimiņattiecību instrumenta, līdzekļus, lai sniegtu atbalstu citām valstīm, kurām ir stratēģiska nozīme cīņā pret nelikumīgu mežizstrādi.

30

Komisija ir piešķirusi resursus salīdzinoši lielam skaitam valstu. Tas daļēji saistīts ar lielo to valstu skaitu, kurās plaši izplatīta nelikumīga mežizstrāde un kuras paudušas interesi par *FLEGT*/BPN, kas tādējādi ir vispārējās nozīmes pasākums *FLEGT* iniciatīvā. Komisija meklē iespējas, kā risināt šo problēmu nākotnē un rast pareizu līdzsvaru starp reizēm pretrunīgajiem mērķiem, proti, panākt pēc iespējas plašāku tvērumu, nodrošināt atbilstību valstu interesēm un efektīvi pārvaldīt ierobežotos resursus.

3. izcēlums

Libērijā atrodas lielākā daļa no Rietumāfrikā atlikušajiem pirmatnējiem mežiem, ko ārkārtīgi lielā mērā apdraud nelikumīga mežizstrāde. Nelikumīga mežizstrāde ir veicinājusi pilsoņu karu – tieši šā iemesla dēļ mežu pārvaldības reforma ir būtisks jautājums Libērijas valdības darba kārtībā. Libērijas valdība ir parādījusi stingru apņemšanos risināt šos jautājumus neatkarīgi no patiešām ierobežotajiem resursiem. Libērija ir viena no 6 valstīm, kas īsteno BPN un ir nolēmusi daudzgadu indikatīvajā programmā (DIP) par prioritāti noteikti *FLEGT*. Turklāt Libērija ir nolēmusi savā *FLEGT* licencēšanas sistēmā iekļaut visus eksporta tirgus. BPN kā tādām var būt būtiska nozīme neatkarīgi no ierobežotā eksporta apjoma uz ES. Libērija ir izveidojusi funkcionālu kokmateriālu izsekošanas sistēmu (*Liberfor*) un pastāvīgi gūst panākumus savas licencēšanas sistēmas izveidē. Iepriekš minētie apsvērumi, kā arī ārkārtīgi lielle spēju ierobežojumi, ar ko saskaras valsts, attaisno ievērojamos finanšu resursus, ko piešķirusi Eiropas Komisija procesu atbalstam.

Arī Centrālāfrikas Republikā ir lielas mežu platības, ko lielā mērā apdraud nelikumīga mežizstrāde. Centrālāfrikas Republikā mežsaimniecības nozare ir otrais nozīmīgākais nodarbinātības avots, kā arī tā sniedz otro lielāko devumu valsts IKP, un tādējādi tā ir būtiski svarīga valsts attīstībai. Nozares stiprināšanai bija būtiska nozīme pēc politiskās un humanitārās krīzes, ko valsts piedzīvoja 2013. gada sākumā. BPN process un sistēmas nodrošina satvaru reformu sākšanai un palīdz nozarei atgūt uzticamību eksporta veikšanai. Ja situācija valstī stabilizēsies, funkcionālas licencēšanas sistēmas izveide noritēs salīdzinoši ātri, jo eksporta nozari pārvalda daži lieli uzņēmumi, kuriem ir funkcionālas kokmateriālu izsekojamības sistēmas. Komisija uzskata, ka stingrie spēju un resursu ierobežojumi valstī attaisno 6,7 miljonu euro lielo atbalstu, kas piedāvāts Centrālāfrikas Republikai.

Kotdivuāra nolēma sākt BPN sarunas 2012. gada decembrī. Lielā mērā pilsoņu karš, kas notika valstī iepriekšējos gados, bija iemesls, kas liedza saņemt ar *FLEGT* saistīto atbalstu, – vienīgais vērā ņemamais izņēmums bija tehniskā un finansiālā palīdzība saskaņā ar *FAO FLEGT* programmu, kā arī *ES FLEGT* instrumentu, lai sagatavotos sarunu procesam. Sarunas pašreiz notiek, un to norisei tiek piešķirti atbilstīgi finanšu resursi un cilvēkresursi no *FAO FLEGT* programmas un *ES FLEGT* instrumenta, *GIZ (Die Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit)* sniedz tehnisko palīdzību Mežsaimniecības ministrijai, tiek īstenota arī *FLEGT* koordinatora (*Facilitator*) iniciatīva, ko finansē Apvienotās Karalistes Starptautiskās attīstības departaments, kā arī plašāku atbalstu mežsaimniecības nozarei sniedz Francijas Attīstības aģentūra (*Agence Française de Développement, AFD*).

32

BPN ir tirdzniecības nolīgums nevis finansēšanas nolīgums. Tā kā attīstības palīdzība tiek pārvaldīta, izmantojot dažādus tiesību instrumentus, Komisija, apņemoties sniegt attīstības palīdzību, ar nolūku izvairījās noteikt finansējuma apjomu un saistības tajos BPN, kuros norādīta skaidra atsauce uz esošajiem atbalsta instrumentiem, kā arī standarta plānošanas procedūrām, ko izmanto to pārvaldībai.

33

BPN, kā arī atbalsta projekti patiešām atbalsta mežsaimniecības tiesību aktu tiesībaizsardzību, kā arī mežsaimniecības tiesību aktu saskaņotības veicināšanu, ieinteresēto personu informētības par piemērojamiem tiesību aktiem uzlabošanu (tādējādi novēršot pārkāpumus), sistēmu un spēju stiprināšanu, lai nodrošinātu kokmateriālu izsekojamību un uzņēmumu kontroli piegādēs ķēdē (tādējādi palīdzot atklāt tiesību aktu pārkāpumus), ieinteresēto personu līdzdalības veicināšanu un politiskās telpas izveidi pārvaldības un tiesībaizsardzības jautājumu risināšanai, korupcijas iespējamības mazināšanu, neatkarīgas revīzijas sistēmas izveidi, tiesībaizsardzības ārējās uzraudzības nodrošināšanu, informācijas publiskošanas veicināšanu, kā arī neatkarīgu mežu uzraudzību, lai konstatētu pārkāpumus un panāktu nozares labāku pārredzamību, u. c.

Daudzās partnervalstīs Mežsaimniecības ministrija vai līdzvērtīga iestāde ir pilnvarota nodrošināt tiesībaizsardzību mežsaimniecības jomā. Daudzu *FLEGT* atbalsta projektu mērķis ir stiprināt šādas iestādes un nodrošināt tām nepieciešamos resursus. Vairākās valstīs, piemēram, Indonēzijā un Kamerūnā, ilgstošu atbalstu mežsaimniecības nozarei finansējušas dalībvalstis.

Plašāks atbalsts tiesībaizsardzības iestādēm, piemēram, policijai, iespējams, sniedzas pāri *FLEGT* iespēju robežām. Vairākās valstīs šāds atbalsts tiek segts no plašāka atbalsta pārvaldībai, ko sniedz saskaņā ar DIP, vai no dalībvalstu sniegtā atbalsta.

Lai gan tiek cerēts, ka *FLEGT* atbalsts veicinās labāku tiesībaizsardzību, nav pamatoti gaidīt, lai ES *FLEGT* atbalsts nodrošinātu visas vajadzības šajā jomā un ietekmētu korupcijas uztveres līmeni tikai dažus gadus pēc tā ieviešanas.

34

Komisija ir centusies pēc iespējas integrēt *FLEGT* atbalstu valstu programmās. Taču, īstenojot šos centienus, tā ir saskārusies ar vairākām turpmāk izklāstītām problēmām.

- Lielākā daļa valstu programmu 2007.–2013. gadam tika saskaņotas pirms BPN sarunu sākšanas un tādējādi pirms BPN noslēgšanas. Tomēr lielākajā daļā to valstu programmu 2007.–2013. gadam, kuras īstenoja BPN, bija iekļauts *FLEGT* atbalsts, – šis atbalsts noteikti bija iekļauts Indonēzijas, Kamerūnas, Libērijas un Kongo programmā.
- Mežsaimniecības nozarei un *FLEGT* bija “jāsacenšas” ar citām prioritārajām nozarēm un aktuālām vajadzībām.
- Nav viegli novērtēt turpmākās vajadzības, sākot BPN sarunas. Atbalsta vajadzības sarunu posmā parasti lielā mērā nodrošina starptautiskie instrumenti (Eiropas Mežu institūts (*EFI*), *FAO*).

Vairākās valstīs *FLEGT* atbalstu / atbalstu mežsaimniecības nozarei ir paredzējušas dalībvalstis, piemēram, Apvienotā Karaliste ar Starptautiskās attīstības departamenta starpniecību (Ganā, Indonēzijā, Libērijā, Gajānā) vai Vācija ar *GIZ* starpniecību (Kamerūnā, Laosā, Kotdivuārā).

Lielākā daļa DIP 2014.–2020. gadam BPN valstīs *FLEGT* iekļauj kādā no prioritārajām nozarēm.

Tomēr Komisija atzīst, ka *FLEGT* atbalsta iekļaušana BPN valstu DIP varētu būt sistemātiskāka.

36

Komisija nepiekrīt tam, ka visi projekti, kuru mērķis bija valsts iestāžu spēju stiprināšana, nebija efektīvi. BPN mērķis ir risināt plašākas problēmas. BPN īstenošana ir atkarīga no daudzu dalībnieku – ne tikai Mežsaimniecības ministrijas – darbībām. Nav arī pamatoti saistīt panākto progresu BPN īstenošanas jomā ar vienu konkrētu projektu, jo lielāko daļu resursu BPN īstenošanai piešķir no vairāku līdzekļu devēja fonda, kas ir nodrošinājis nozīmīgus rezultātus.

Komisija atzīst, ka radās problēmas Kamerūnas projekta īstenošanā, taču vēlas uzsvērt, ka BPN īstenošanas kavēšanās ir saistīta arī ar citiem aspektiem.

Indonēzijā uzsvars no sadarbības ar ES pakāpeniski ir pārvietojies uz pilsonisko sabiedrību un privāto sektoru, lai gan sākotnēji galvenais līdzekļu saņēmējs bija Mežsaimniecības ministrija. Šis process sākās krietnu laiku, pirms Mežsaimniecības ministrija īstenoja *FLEGT* atbalsta projektu, pamatojoties uz nepieciešamību īstenot BPN un centieniem panākt savstarpējo papildināmību ar Apvienotās Karalistes piešķirto atbalstu.

37

Saistībā ar projektu veiktas divas uz rezultātiem vērstas uzraudzības (*ROM*) misijas un trīs ārējie novērtējumi, kas parāda, cik lielu vēribu Komisija pievērsa šim projektam. Komisijas un līdzekļu saņēmēju starpā ir notikusi apmaiņa ar visiem projekta gada pārskatiem, kā arī ir noslēgti divi līguma pielikumi, ar ko izdara izmaiņas attiecībā uz projekta termiņiem un tvērumu, tādējādi apliecinot centienus, kas īstenoti, lai novērstu projekta nepilnības. Būtu jāņem vērā arī tas, ka projekts tika īstenots, izmantojot decentralizētu modeli, – tas nozīmē, ka līdzekļu saņēmējus saskaņā ar līgumu noteica un uzraudzīja Kamerūnas valdība, kas vēl vairāk liek apšaubīt pieņēmumu, ka Komisijas īstenošana koordinācija ir bijusi neefektīva.

Galīgajā novērtējuma ziņojumā noteikts, ka neatkarīgi no nepilnībām projekts nodrošināja pamatu kokmateriālu izsekojamības sistēmas ieviešanai un ļāva gūt nozīmīgu pieredzi.

39

Attiecībā uz šo projektu veiktas uz rezultātiem vērstas uzraudzības un termiņa vidusposma novērtējuma standarta procedūras, turklāt tā īstenošanu ļoti stingri uzraudzīja ES delegācija, veicot regulārus apmeklējumus dažādās projekta īstenošanas vietās un ļoti bieži organizējot tikšanās ar visām iesaistītajām personām. Komisija vēlas norādīt arī to, ka projekta galīgajā novērtējumā bija konstatēts, ka projekta īstenošana tomēr ir devusi zināmus rezultātus.

40

Komisija vēlas precizēt, ka *FLEGT* atbalsta projekts tika īstenots no 2006. gada līdz 2009. gadam un ka resursi piešķirti Indonēzijas valdībai mežsaimniecības nozares atbalstam 2012. gadā (projekts "Atbalsts Indonēzijas īstenotajiem pasākumiem, reaģējot uz klimata pārmaiņām", ko īstenoja Mežsaimniecības ministrija). Indonēzija joprojām saņem ievērojamu atbalstu no ES *FLEGT* un *FAO FLEGT*. Būtu jāņem vērā arī tas, ka šajā laikposmā Apvienotā Karaliste ir turpinājusi veikt ievērojamus ar *FLEGT* saistītus ieguldījumus.

41

Atbalsts Indonēzijas valdībai mežsaimniecības nozarē sniegts, īstenojot vairākus projektus pēc 2004. gada (piemēram, Dienvidsumatras mežu ugunsgrēku pārvaldības projektu, *FLEGT* atbalsta projektu, projektu "Atbalsts Indonēzijas īstenojamiem pasākumiem, reaģējot uz klimata pārmaiņām"), un arī šajā saistībā jāņem vērā pastāvīgais atbalsts, ko sniedz *EFI* un mazākā mērā arī *FAO FLEGT*.

Ir svarīgi atcerēties, ka atbalstu *FLEGT* Indonēzijā sniedz Komisija un dalībvalstis. Komisija uzskata, ka šis kopīgais atbalsts ir ticis saskaņots ar vajadzībām un savstarpēji papildinošā veidā ir ticis novirzīts dažādām ieinteresēto personu grupām.

Pēdējos gados atbalsts arvien lielākā mērā sniegts privātajam sektoram un MVU, izmantojot partnerības NVO un kokapstrādes nozares asociācijas starpā, kas finansētas no ES programmām *ACTIVE* un *SWITCH*. ES ir finansējusi arī Kokmateriālu tirdzniecības rīcības plānu – globālu iniciatīvu, kas paredzēja būtiskus pasākumus Indonēzijā un kas bija vērsta vienīgi uz privātā sektora, tostarp vairāku sīksaimnieku, spēju stiprināšanu. Atbalstu MVU sniedza no Apvienotās Karalistes atbalstītajām programmām *MFP2* un *MFP3*, un pašreiz tiek meklēti valsts līmeņa risinājumi to problēmām, ieviešot *SVLK*, tostarp uzlabojot regulējumu un paredzot ievērojamu atbalstu no valsts un vietējo pašvaldību budžeta.

Turpmākais atbalsts MVU ir paredzēts vairākās pašreiz īstenotās iniciatīvās (*FAO FLEGT* programmas jauns posms, kā arī ES *FLEGT* reģionālais Āzijas komponents).

43

Palātas minētie faktori, kas ietekmēja projektu mērķu sasniegšanu, bija ļoti dažādi un bija saistīti ar lielu daļu parasto problēmu, kas skar attīstības sadarbības projektus.

FLEGT projekti ir īpaši lielā mērā pakļauti šādām grūtībām vairāku iemesli dēļ, proti, jutīgu dabas resursu pārvaldības jautājumu risināšanas komplikētība, sarežģītā šo projektu īstenošanas vide, kā arī *FLEGT* BPN procesa tehniskā un politiskā sarežģītība. *FLEGT* procesa īstenošana prasa, lai ES deleģācijas mobilizētu ievērojamus cilvēkresursus.

46

BPN īstenošana Kamerūnā ir izrādījusies sarežģītāka, nekā gaidīts, un neattaisno ES cerības.

Ir izstrādāti jaunās sistēmas (*SIGIF*) darba uzdevumi, un tās pilnveidi pašreiz finansē ar Vācijas līdzekļiem, – arī ES ir atvēlējusi resursus, lai atbalstītu jaunās sistēmas darbības sākšanu, īstenojot dažādas darbības, piemēram, apmācību.

49

Libērijā, pateicoties to pilsoniskās sabiedrības organizāciju ziņojumiem, kuras aktīvi iesaistās BPN procesā, tika apturēta privāto atļauju ļaunprātīga izmantošana. BPN nodrošināja forumu šā jautājuma risināšanai. ES aktīvi iesaistījās jautājuma risināšanas uzraudzībā un sniedza atbalstu Libērijas valdībai izmeklēšanas veikšanai. Kopš tā laika uz atļaujām attiecas moratorijs un ar ES atbalstu ir izstrādāta jauns *PUP* regulējums. Libērija ir panākusi nepārtrauktu progresu kokmateriālu likumības pārbaudes sistēmas ieviešanas jomā, un valsts līmeņa kokmateriālu izsekojamības sistēma jau darbojas.

51

Komisija vēlas precizēt, ka Malaizija ir federāla valsts un atbildība par mežu pārvaldību valsts līmenī ir decentralizēta. Rietummalajija un Sabaha ir iesaistījušās BPN procesā, izstrādājot noteikumu sistēmu un kokmateriālu likumības pārbaudes sistēmu, taču Saravaka ir noraidījusi jebkāda veida līdzdalību BPN. Šis ir iekšējās politikas jautājums Malaizijā.

52

Šo vērienīgo un sarežģīto nolīgumu īstenošana dažās partnervalstīs, jo īpaši valstīs, kuru spējas un pārvaldība ir vāja, ir izrādījusies grūtāk risināma un sarežģītāka, nekā gaidīts.

53

Ir lietderīgi nošķirt ziņošanu par *FLEGT* regulas īstenošanu no plašākas ziņošanas par *FLEGT* Rīcības plānu.

Komisija atzīst, ka ir vēlams sistemātiskāka ziņošana par progresu *FLEGT* Rīcības plāna īstenošanā. Taču Komisija regulāri sniedza ziņojumus, izmantojot dažādus mehānismus, – dalībvalstis periodiski ziņoja par savām darbībām Padomes Mežsaimniecības darba grupas sanāksmēs (vismaz vairākas reizes gadā), ziņojumi tika sniegti arī regulārās *FLEGT ad hoc* sanāksmēs, *FLEGT* komitejas sanāksmēs un pēdējā laikā arī *FLEGT-EUTR* ekspertu grupas sanāksmēs. *FLEGT* jautājumus skatīja arī Attīstības sadarbības jautājumu darba grupas (*CODEV*), 133. panta komitejas un Muitas darba grupas sanāksmēs. Turklāt attiecīgie komisāri šajā laikposmā sniedza ziņojumus Lauksaimniecības un zivsaimniecības ministru padomes sanāksmēs. Arī

Attīstības ģenerāldirektorāta komisāri periodiski ziņoja par progresu un problēmām ES Parlamentā – dažu sanāksmju laikā apspriedes un ziņojumi bija īpaši plaši.

Ieinteresēto personu sanāksmes un iespējas sniegt atsauksmes tika organizētas saistībā ar visiem BPN sarunu procesiem, turklāt BPN valstis publicē ikgadējus progresu ziņojumus.

Attiecībā uz *FLEGT* regulas 9. pantā paredzētajiem pienākumiem ziņot par *FLEGT* licencēšanas sistēmas ieviešanu Komisija nolēma nesagatavot ziņojumu līdz *FLEGT* licenču izdošanai, jo *FLEGT* regulā noteiktais ziņošanas pienākums īpaši attiecas uz *FLEGT* licenču izsniegšanas uzskaiti un problēmām, kas rodas, izmantojot šīs sistēmas.

Progresu ziņojums par *FLEGT* Rīcības plāna īstenošanu tika sagatavots 2011. gadā, pamatojoties uz dalībvalstu sniegto informāciju. To nosūtīja dalībvalstīm, kā arī ar dalībvalstīm notika apspriedes par šo ziņojumu. Pašreiz veiktais novērtējums nodrošinās iespēju sniegt ziņojumu Padomei un Parlamentam.

54

Ir svarīgi nošķirt tādus jēdzienus kā projekta datubāze, BPN uzraudzības satvars un *FLEGT* Rīcības plāna plašāks uzraudzības satvars.

(Skatīt arī mūsu atbildi par 22. punktu.)

Komisija vēlas arī precizēt, ka Progresu ziņojums par 2003.–2010. gadu ir nevis *EFI* ziņojums, bet gan *FLEGT* Rīcības plāna progresu ziņojums, ko pieprasījusi Komisija.

56

Līdz *FLEGT* Rīcības plāna novērtēšanas sākšanai Komisija regulāri – ne tikai sagatavojot 2011. gada progresu ziņojumu – novērtēja dažādu komponentu progresu, kā arī grūtības. *FLEGT* Rīcības plāna novērtēšana palīdzēs risināt jaunus jautājumus, kas saistīti ar globālās situācijas novērtējumu, kā norādīts 56. punktā, kā arī ieskicēt turpmākos ES centienus šajā jomā. Komisija ir centusies aktīvi pielāgot Rīcības plāna īstenošanu, lai ņemtu vērā jaunās tendences. Daži no pasākumiem, kas jau ir īstenoti, ir uzskaitīti turpmāk tekstā. Tomēr Komisija atzīst, ka, pamatojoties uz novērtēšanu, būs jāizstrādā visaptverošāki pasākumi.

56 a)

Līdz šim īstenoti šādi pasākumi, lai ņemtu vērā Āzijas arvien pieaugošo nozīmi kokmateriālu tirdzniecībā:

- noslēgts saprašanās memorands ar Ķīnu, lai izveidotu divpusējās sadarbības mehānismu jautājumos par *FLEGT*;
- sāktas BPN sarunas ar lielām pārstrādātājvalstīm, piemēram, Vjetnamu un Taizemi;
- paplašināti BPN sagatavošanas posmi, iekļaujot attiecīgās ražotājvalstis reģionā (Laosu un pavisam nesen arī Mjanmu).

56 b)

Līdz šim īstenoti šādi pasākumi, lai risinātu jautājumu par mežu nelikumīgas pārveidošanas arvien pieaugošo ietekmi:

- lielāka uzmanība pievērsta nelikumīgai mežu pārveidošanai, kā arī šā jautājuma efektīvai risināšanai, izmantojot BPN;
- sagatavots paziņojums ES delegācijām;
- lielāka vērība pievērsta meža zemju pārvaldībai Starptautiskās sadarbības un attīstības ģenerāldirektorāta programmās.

56 c)

Līdz šim veikti šādi pasākumi, lai veicinātu sinerģiju ar ANO sadarbības programmu REDD+:

- Komisija veicina *FLEGT* un *REDD* sinerģiju, jo īpaši izmantojot ES *REDD* instrumentu, kā arī iesaistot *FLEGT-REDD+* darba grupu;
- *FLEGT* un *REDD+* darba kārtības ir cieši saistītas un savstarpēji atbalstošas vairākās valstīs, tostarp Gajānā un Libērijā.

56 d)

Līdz šim veikti šādi pasākumi, lai ņemtu vērā mainīgās tendences kokmateriālu eksporta uz ES jomā:

- īstenota regulāra uzraudzība, veicot pētījumus kokmateriālu tirdzniecības jomā, kā arī izmantojot neatkarīgu tirgus uzraudzības sistēmu;
- pieņemta ES Kokmateriālu regula, kā arī izveidots divpusējās sadarbības mehānisms ar Ķīnu.

56 e)

Līdz šim īstenoti šādi pasākumi:

- pasākumi sinerģijas veicināšanai ar privātajām sertifikācijas sistēmām.

(Skatīt mūsu atbildi par 26. punktu.)

Secinājumi un ieteikumi

57

Komisija nepiekrīt Palātas secinājumam, ka saskaņā ar ES *FLEGT* Rīcības plānu sniegtais atbalsts kokmateriālu ražotājvalstīm netika pietiekami labi pārvaldīts. Komisija ir centusies pārvaldīt *FLEGT* atbalstu ražotājvalstīm tik labi, cik vien tas iespējams, ņemot vērā problēmas, kas saistītas ar cīņu pret nelikumīgo mežizstrādi pasaulē, labas mežu pārvaldības veicināšanas un tiesībaizsardzības sarežģītību dažādās jaunattīstības valstīs, kā arī *FLEGT* novatorismu. Komisija turpinās veltīt visas pūles tam, lai panāktu vēl lielāku lietderību, efektivitāti un ekonomiju. Tā ņems vērā Palātas īpašo ziņojumu, kā arī pašreiz veikto *FLEGT* Rīcības plāna novērtēšanu, kuras laikā ir bijis iespējams pārbaudīt dažādas programmas, projektus un pasākumus.

58

Komisija daļēji nepiekrīt Palātas novērojumam.

58 b)

Ņemot vērā *FLEGT* Rīcības plāna novatorismu, politikas, kā arī regulatīvo un attīstības sadarbības pasākumu daudzveidību un iesaistīto personu un partneru lielo skaitu, ir sarežģīti izstrādāt vienotu darba plānu ar skaidriem kritērijiem un termiņiem un īpaši atvēlētu budžetu. Tomēr daudziem *FLEGT* pasākumiem, piemēram, brīvprātīgajiem partnerattiecību nolīgumiem (BPN) vai projektiem, ir savi sīki izstrādāti īstenošanas plāni.

58 c)

Komisija nepiekrīt Palātas viedoklim, ka Eiropas Savienības Kokmateriālu regula (*EUTR*) tika pieņemta novēloti. *EUTR* nebija minēta Rīcības plānā – tajā minēta vienīgi nepieciešamība izpētīt “tādu tiesību aktu īstenošanas iespējamību, ar ko kontrolē nelikumīgi iegūtu kokmateriālu importu ES”. Regula tika ierosināta tikai pēc tam, kad īstenoja vērienīgu pasākumu, kura laikā izvērtēja iespējas risināt nelikumīgas mežizstrādes problēmu, izmantojot spēkā esošos tiesību aktus. Tiesību akts tika pieņemts un stājās spēkā 2010. gada 20. oktobrī, un to sāka piemērot 2013. gada martā. Stājoties spēkā *EUTR*, Komisija īstenoja pasākumus, lai nodrošinātu tiesību akta pilnīgu īstenošanu.

58 d)

Kā paredzēts *FLEGT* Rīcības plānā, Komisija ir izpētījusi iespējas, lai veidotu sinerģiju ar esošajām valstu vai privātajām sertifikācijas sistēmām, un pastiprina centienus šajā jomā.

58 e)

Palīdzība tika piešķirta saskaņā ar skaidriem kritērijiem, lai gan unikāla kritēriju kopuma piemērošana visiem intervences pasākumiem nebija iespējama, ņemot vērā finanšu instrumentu atšķirīgo tiesisko pamatu. Komisija saistībā ar tās sniegto atbalstu kokmateriālu ražotājvalstīm nepārprotami piešķir prioritāti BPN valstīm.

1. ieteikums

Komisija daļēji piekrīt ieteikumam.

Budžetu būs iespējams noteikt tikai tematiskajām programmām.

2. ieteikums

Komisijai nav pieņemams šā ieteikuma formulējums.

Lai gan Komisija pilnīgi piekrīt tam, ka jāpanāk *EUTR* stingra īstenošana visās dalībvalstīs, Komisija vēlas uzsvērt, ka Komisijas atbildē par 25. punktu ir izklāstīts, ka tā jau ir veikusi atbilstīgus pasākumus, lai veicinātu regulas efektīvu īstenošanu, un turpinās to darīt atbilstīgi savai Atbilstības pārbaudes stratēģijai. Pēc pasākumu īstenošanas vairākas dalībvalstis paātrināja regulas īstenošanas procesu un ziņoja par pilnīgu atbilstību. Lielākā daļa dalībvalstu (24 no 28 dalībvalstīm) ir veikušas pasākumus, lai īstenotu *EUTR*, un veic uzņēmumu pārbaudes, kā to pieprasa *EUTR*. Komisija ir sākusi pienākumu neizpildes procedūru pret trim valstīm, kas nav izpildījušas regulas prasības, un veic izmeklēšanu saistībā ar ceturto valsti.

Komisija atgādina arī to, ka par *EUTR* īstenošanu vispirms ir atbildīgas dalībvalstis un ka dalībvalstīm ziņojumi par pirmajiem diviem *EUTR* piemērošanas gadiem bija jāiesniedz līdz 2015. gada 30. aprīlim. Saskaņā ar *EUTR* 20. pantu Komisija līdz 2015. gada 3. decembrim sniegs ziņojumu Padomei un Parlamentam par regulas darbības un efektivitātes pārskatu.

3. ieteikums

Komisija piekrīt šim ieteikumam.

Kā paskaidrots Komisijas atbildē par 26. punktu, līdz šim paveikts daudz, lai veicinātu šādu sinerģiju.

4. ieteikums

Komisija piekrīt šim ieteikumam.

Resursu piešķirumi konkrētām valstīm būs atkarīgi arī no finansējuma pieejamības.

Komisija 2014. gadā ir apstiprinājusi finansēšanas lēmumu par jaunu iniciatīvu kopā ar *FAO*, kas nodrošinās valsts atbalsta pakotnes, lai stiprinātu mežu pārvaldību konkrētās valstīs, kas ir stratēģiski

nozīmīgas cīņā pret nelikumīgu mežizstrādi, bet nevēlas slēgt BPN.

59 b)

Seši noslēgtie BPN stājās spēkā attiecīgi 2009. gada beigās, 2011., 2012., 2013. un 2014. gadā. Ņemot vērā vērienīgās reformas, ko tie paredz, saistību komplikētību, kā arī pārvaldības problēmas partnervalstīs, ir saprotams, ka to pilnīgai īstenošanai nepieciešams laiks un ilgstoša apņemšanās. Komisija atzīst, ka īstenošanas problēmas netika pietiekami novērtētas.

59 c)

Skatīt Komisijas atbildi par 53. punktu.

Komisija regulāri ziņoja dalībvalstīm un citām ieinteresētajām personām par panākto progresu *FLEGT* Rīcības plāna īstenošanā. Par BNP īstenošanu sagatavoti ikgadēji ziņojumi. Pirmo progresu ziņojumu sagatavoja 2010. gadā. Novērtēšanu sāka 2014. gada sākumā, pamatojoties uz 2013. sāktajām apspriedēm.

5. ieteikums

Komisija piekrīt šim ieteikumam.

6. ieteikums

Komisija piekrīt šim ieteikumam. Pašreiz veiktā *FLEGT* Rīcības plāna novērtēšana parāda, ka Komisija apzinājās nepieciešamību novērtēt pašreizējo pieeju un plānoja veikt novērtēšanu jau 2013. gadā. Pamatojoties uz novērtēšanas rezultātiem, Komisija izstrādās dienestu darba dokumentu.

KĀ PASŪTĪT ES IZDEVUMUS

Bezmaksas izdevumi

- Viens eksemplārs:
ar *EU Bookshop* starpniecību (<http://bookshop.europa.eu>).
- Vairāk nekā viens eksemplārs vai plakāti/kartes:
Eiropas Savienības pārstāvniecībās
(http://ec.europa.eu/represent_lv.htm),
Eiropas Savienības delegācijās valstīs, kas nav ES dalībvalstis
(http://eeas.europa.eu/delegations/index_lv.htm),
ar *Europe Direct* dienesta starpniecību
(http://europa.eu/europedirect/index_lv.htm)
vai piezvanot uz tālruņa numuru 00 800 6 7 8 9 10 11 (zvanišana bez maksas no jebkuras
vietas Eiropas Savienībā) (*).

(*) Informāciju sniedz bez maksas, tāpat arī lielākā daļa zvanu ir bezmaksas (izņemot dažus operatorus, viesnīcas
vai taksofonus).

Maksas izdevumi

- Ar *EU Bookshop* starpniecību (<http://bookshop.europa.eu>).

Nelikumīga mežizstrāde un nelikumīgi iegūtu kokmateriālu tirdzniecība ietekmē lielāko daļu mežiem bagātu valstu. Tas rada kaitējumu videi un samazina bioloģisko daudzveidību, un tam ir negatīva ietekme uz tautsaimniecību un sociālo jomu. ES Rīcības plāna meža tiesību aktu ieviešanai, pārvaldībai un tirdzniecībai (*FLEGT*) mērķis ir samazināt nelikumīgas mežizstrādes apjomu pasaulē, atbalstot mežu pārvaldību kokmateriālu ražotājvalstīs un samazinot nelikumīgi iegūtu kokmateriālu importu ES. Šajā ziņojumā Palāta secina, ka Komisijas atbalsts kokmateriālu ražotājvalstīm saskaņā ar *FLEGT* Rīcības plānu nebija pietiekami labi pārvaldīts. *FLEGT* Rīcības plāns bija novatorisks, taču Komisija neizstrādāja pienācīgu darba plānu ar skaidriem mērķiem, atskaites punktiem un tam īpaši paredzētu budžetu. Tā skaidri nenoteica savas palīdzības prioritātes, un uzraudzības un ziņošanas procedūras bija neapmierinošas. Palātas pārbaudītie galvenie projekti nebija veiksmīgi, un plānotās kokmateriālu licencēšanas sistēmas vēl pilnībā nedarbojas nevienā no partnervalstīm.

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

Publikāciju birojs